

Profesionālo izglītības iestāžu
sekošana absolventu mācību un karjeras ceļiem
ar mērķi uzlabot profesionālās izglītības kvalitāti

PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS ABSOLVENTU SEKOŠANAS SISTĒMAS IZVEIDE

VADLĪNIJAS PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS SNIEDZĒJIEM

AUTORI: Aleksanda Fabrikovska, Oto Hudecs, Stefans Humpls,
Nataša Kazancidu, Vanda Novokšanova

Dalībnieki:

Dimitrova, Irina, NAVET, Bulgārija
Fabrikovska, Aleksandra, 3s, Austrija
Hudecs, Oto, Košices Tehniskā universitāte, Slovākija
Humpls, Stefans, 3s, Austrija
Kazancidu, Nataša, IDEC, Grieķija
Kiousis, Konstantinos, IEK Delta, Grieķija
Larondo, Kepa, Politehnika Ikastegia Txorierri, Spānija
Novokšonova, Vanda, EUROFORTIS, Latvija
Papaloizu, Luiza, Intercollege, Kipra
Teodoru, Marija, Intercollege, Kipra
Urbančikova, Nataša, Košices Tehniskā universitāte, Slovākija
Vavilova, Laura, EUROFORTIS, Latvija

Recenzenti:

Pello Burons, Politehnika Ikastegia Txorierri, Spānija.
Karina Luomi-Messerera, 3s un Austrijas NQF konsultatīvās padomes locekle, Austrija

Korektūra:

Antonio Gennarelli, IDEC, Grieķija

Šī publikācija veidota projekta ON TRACK ietvaros.

[Projekta numurs: 2018-1-SK01-KA202-046331]

www.ontrack-project.eu

Publicēta Košices Tehniskā universitāte, 2020. gadā

ISBN 978-80-553-3595-7

Šo dokumentu nedrīkst kopēt, reproducēt vai pārveidot pilnīgi vai daļēji nekādiem mērķiem bez ON TRACK konsorcijs rakstiskas atļaujas. Turklāt ir skaidri jānorāda dokumenta autoru apstiprinājums un visi attiecīgie paziņojumi par autortiesību daļām.

TECHNICAL UNIVERSITY
OF KOŠICE

astra

ASSOCIATION
FOR INNOVATION
AND DEVELOPMENT

ΠΟΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΙΚΑΣΤΕΓΙΑ
TXORIERRI

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

Visas tiesības aizsargātas.

Saturs

Ievads	4
1. nodaļa. PIA absolventu sekošanas sistēmas aktualitāte un nozīme.	7
2. nodaļa. PIA absolventu sekošanas sistēmas izveide izglītības iestādes līmenī.	23
3. nodaļa. PIA absolventu sekošanas sistēmas ieviešana organizācijas kvalitātes nodrošināšanas sistēmā	51
4. nodaļa. On Track metodoloģija	64
Secinājumi	71
1. pielikums: gadījumu izpēte	73
2. pielikums. Iestādes kontrolsaraksts	89
3. pielikums. Sekošanas procedūru izveide	93
4. pielikums. Semināra apraksts	97
Atsauces	101

Ievads

Ievads

Šī publikācija ir Erasmus+ projekta 'On Track rezultāts - Profesionālās izglītības un apmācības (PIA) absolventu mācību un karjeras ceļu sekošana, lai uzlabotu PIA kvalitāti'. Projekts On Track izstrādā sekošanas sistēmu sākotnējās profesionālās izglītības un apmācību iestāžu absolventiem.

Rokasgrāmatas mērķis ir atbalstīt profesionālās izglītības iestādes (PIA sniedzējus) absolventu sekošanas sistēmas ieviešanā un uzlabošanā, sniegt skaidras ieviešanas norādes ar praktiskiem piemēriem.

Kāpēc izglītības iestādei nepieciešams sistemātisks absolventu sekošanas process?

Nepieciešams nepārtraukti uzlabot izglītības kvalitāti, tas ir arī visas Eiropas Savienības mērķis un ir minēts kā viena no prioritātēm (pamatojoties uz Padomes 2017. gada 20. novembra ieteikumu absolventu izsekošanā). Izglītības iestādēm ir ne vien jāatbilst standartiem, bet arī nepārtraukti jāattīstās. Tāpēc iestādes meklē informāciju no dažādiem avotiem, lai atbalstītu kvalitātes uzlabošanas iniciatīvas, kas padara absolventu sekošanu par ļoti nozīmīgu avotu informācijas iegūšanai par iestāžu potenciāliem uzlabojumiem.

Izglītības iestādes parasti veido sistēmiskus elementus, kuru mērķis ir sekot absolventiem, vai vismaz piemēro daļēju vai neformālu nodarbinātības uzraudzību darba tirgū un tālākizglītībā. Lēmums par sekošanas sistēmas izveidi ir svarīgs, taču vispirms ir nepieciešams saprast nākotnes sekošanas sistēmas motivāciju, mērķus un vēlamās sekas. Informācijas sekošanas sistēmu izveide veide attiecas uz pamatjautājumu, proti, kas mums ir izglītība. Gan individuālam, gan sabiedrībai izglītība ir ieguldījums fiziskajā kapitālā. Ieguldījumi izglītībā rada nākotnes ieguvumus individuālam ar augstāku peļņu un rezultātiem, bet sabiedrībai ar produktīvāku ekonomiku.

Katrā iestādē motivācija konkrētu absolventu izsekošanai atšķiras, taču visām ir daži vienojoši punkti. Izglītības iestādēs notiek daudzas izmaiņas attiecībā uz pieeju studentiem; izglītības iestādes tiek salīdzinātas detalizētākā līmenī kā agrāk. Mūsdienās gandrīz katrs izglītības sniedzējs jūtas atbildīgs par savu absolventu nodarbinātību un absolventu izsekošana kļūst daudz vieglāka, jo informācijas tehnoloģiju jomas piedāvā vairāk iespēju.

Sekošanas sistēma ne tikai sniedz atgriezenisko saiti PIA sniedzējiem, bet var sniegt ieguldījumu PIA kvalifikāciju un programmu izstrādē, mācību procesu plānošanā un ieviešanā, kā arī citos papildu pakalpojumos.

Šajā rokasgrāmatā sniegta informācija par PIA absolventu sekošanas sistēmas aktualitāti un nozīmi, kā arī par PIA absolventu sekošanas sistēmas izveidi iestādē, ieteikumi par absolventu sekošanas sistēmas integrāciju iestādes kvalitātes vadības sistēmā un sniegts On Track projekta absolventu sekošanas metodikas skaidrojums. Papildus aprakstīta pieredze ar absolventu izsekošanu sešos gadījumu pētījumos un atrodams iestādes “kontrolsaraksts”, kas palīdz izprast iestādes gatavību absolventu sekošanas procesam, kā arī iespējams atrast citus vērtīgus dokumentus rokasgrāmatas pielikumā.

1. nodaļa

**PIA absolventu
sekošanas sistēmas
aktualitāte un
nozīme**

1. nodaļa

PIA absolventu sekošanas sistēmas
aktualitāte un nozīme

PIA ABSOLVENTU SEKOŠANAS SISTĒMAS

Absolventu sekošanai ceļā uz tālākizglītību un darba tirgu Eiropā var būt dažādas motivācijas:

- ✓ Valsts vai izglītības politikas līmenī to dara, lai izvērtētu izglītības sistēmu kvalitāti kā tādu;
- ✓ Reģionālā vai nozaru līmenī sekošanu veic, lai pielāgotu izglītības nodrošināšanu darba tirgus un reģionālajām vajadzībām;
- ✓ Institucionālā līmenī sekošanai jāsniedz informācija par iestāžu un izglītības programmu turpmāku attīstību.

Ko nozīmē “absolventu sekošana”?

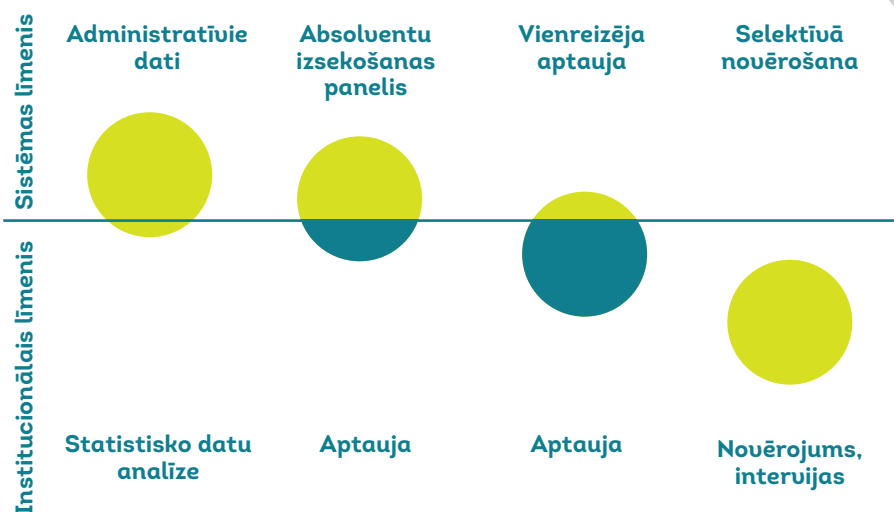
Eiropas līmenī nau uie-
notas absolventu se-
košanas definīcijas.
Saskaņā ar TRACKIT
pētījumu (Gaebel et al,
2012) sekošanu var rak-
sturot kā informāciju
par studentiem vai ab-
solvēntiem attiecībā uz
mācību progresu, iegū-
tajām prasmēm, uztue-
ri, darbu utt. konkrētā
laikā posmā, izmanto-
jot apkopotus vai indi-
viduāla līmeņa datus,
galvenokārt izmantojot
administratīvos proce-
sus un aptaujas.”

Absolventu sekošanas sistēmas kļūst par aktuālu prio-
ritāti daudzās Eiropas dalībvalstīs. Labas kvalitātes in-
formācija par PIA absolventiem ir svarīga, lai izprastu
nodarbinātības problēmas, kā arī iespējamās veiksmes
faktoros. Lai gan dažas dalībvalstīs ir izstrādājušas ab-
solvēntu aptaujas vai sistēmas administratīvo datu ana-
līzei, daudzās valstīs datu vākšanas un analīzes sistēmas
par absolventu rezultātiem nav pietiekami attīstītas. Arī
zināšanu apmaiņa par labu praksi un savstarpēju mācī-
šanos ir ļoti ierobežota. Turklāt datus bieži vāc tikai valsts
mērogā, tāpēc tie nav salīdzināmi starp dalībvalstīm un ir
grūti mācīties no dažādām tendencēm visā ES.

*“Padomes ieteikums par absolventu sekošanu 2017.
gadā”* (2017 / C 423/01) izklāstītas vispārīgas pamatnos-
tādes absolventu sekošanai un dalībvalstīs aicinātas
atbalstīt ES līmeņa darbības, lai uzlabotu salīdzināmas
kvalitatīvas un kvantitatīvas informācijas pieejamību par
absolvēntiem.

Eiropas Komisija ir finansējusi vairākus pētījumus un dažādas aktivitātes, lai uzlabo-
tu turpmāku sekošanas un attīstības praksi. On Track ir Eiropas Komisijas projekts,
kas koncentrējas uz absolventu sekošanas sistēmas izstrādi. *“Sekošanas sistēmu
un pasākumu konteksta izpēte ”* (Humpl et al, 2019) pētījumā redzamas atšķirības
septiņās partnervalstīs attiecībā uz sekošanas pasākumiem un jau izveidotajām se-
košanas sistēmām. Daži piemēri:

1. attēls: Metodiskās pieejas. 3s apraksts

Grafikā attēlotas dažādas metodoloģiskas pieejas sekošanas sistēmām dažādos līmeņos. On Track (ēnotais apgabals) koncentrējas uz institucionālo līmeni, it īpaši absolventu sekošanas paneli un vienreizējiem apsekojumiem, kas bieži tiek veikti aptaujas veidā.

Absolventu sekošanai ir iespējamās vairākas metodes: statistiskā uzraudzība, izmantojot administratīvos datus, statistiskā uzraudzība apvienojumā ar apsekojumiem, aptauju datu analīze. Šīs sekošanas metodes var iedalīt sīkāk kā vienreizējus vai atkārtotus mērījumus.

No diviem pētījumiem (DG EAC, 2020; DG EMPL, 2018), kas atspoguļoja dažādus PIA absolventu sekošanas pasākumus visā ES, visos līmeņos var redzēt daudz dažādu pieeju; valsts, reģionālā, nozaru un/vai PIA sniedzēju līmenī. Jāizvērtē, vai dati ir salīdzināmi ES līmenī, un jāizstrādā kopēja datu vākšanas un analīzes procesa struktūra. Turklāt apkopotās sekošanas informācijas konsekvence un precizitāte jānodrošina

ar kvalitātes nodrošināšanas procesu, kas pārbaudīs tādus rādītājus kā iesniegtās informācijas pilnīgums, konsekvence un padziļinātība.

Galvenie absolventu informācijas sistēmas kritēriji būtu jānosaka, lai novērtētu valsts izglītības un apmācības sistēmu un katras izglītības iestādes efektivitāti. Absolventu informācijas sistēmas pārbauda datus par studentiem un mācības pametušajiem valsts un iestāžu līmenī, kā arī darba tirgū. Absolventu informācijas un izsekošanas sistēmas atspoguļo pārejas procesus no izglītības iestādēm uz darba dzīvi un no izglītības iestādes uz citu izglītības iestādi; datu vākšana par absolventu nodarbinātību izglītības jomā; informācijas vākšana par pirmo darba pieredzi un saņemto apmācību kvalitāti un piemērotību.

VALSTS LĪMEŅA PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS RĀDĪTĀJI

Par studentu un absolventu sekošanu var atbildēt valsts/reģionālā pārvalde, vai arī tā var būt izglītības iestādes iniciatīva. Valsts iestādes novērtē visu profesionālās izglītības nozari, izglītības iestāžu sniegumu, iztērēto valsts līdzekļu efektivitāti un, visbeidzot, atsevišķu izglītības iestāžu absolventu nodarbinātību darba tirgū. Šī izsekošana ir makro skats, arodskolas savstarpēji salīdzina, un galvenais mērķis ir novērtēt izglītības nozari saistībā ar absolventu nodarbinātību. Galvenokārt tiek vērtētas atšķirības starp izglītības un nodarbinātības nozari. Šajā gadījumā galvenie sekošanas rādītāji ir nodarbinātība, procentuālais bezdarbnieku daudzums pēc absolvēšanas un absolventu nodarbinātība izglītības jomā. Citi rādītāji ir absolventu algas pirmajā darbā un pēc vairākiem gadiem (piemēram, 5 gadiem). Valsts pārvaldei ir priekšrocība, ka tās rīcībā ir dati gan par studentiem, gan absolventiem darba tirgū vai reģistrētiem nodarbinātības iestādēs. Tādējādi tai ir nepieciešamā informācija par nodarbinātību/bezdarbu. Ja vajadzīgs, valdībai ir precīzi dati par darbinieku nodokļu maksājumiem algu līmenī. Tāpēc valdība ir citā pozīcijā nekā profesionālās skolas, kuru rīcībā parasti nav detalizētu datu par absolventiem. Varam teikt, ka absolventu datu bāzē trūkst tikai absolventu, kuri ir dzīvojuši ārzemēs vai ir bez darba un vienlaikus nav reģistrēti kā bezdarbnieki.

Valdībai nav tieši pieejami dati par absolventu nodarbinātību studiju jomā, tāpēc nepieciešama sekošana vai papildu aptauja nodarbinātības izvērtēšanai.

Liela apjoma absolventu datu izmantošana rada masīvu datu bāzi, un apkopotos rezultātus var publiskot. Tam ir pretējs iespaids uz izglītības iestādes izvēli, jo kandidāts var atrast informāciju, izglītības kvalitāti un prognozēto darba samaksu vienuviet. Sekošanas pamatā ir sabiedrības pieprasījums pēc attiecīgas informācijas par profesionālo skolu absolventu nodarbinātību, kas novestu pie darba tirgus un formālās izglītības sistēmas dalībnieku lēmumu pieņemšanas racionalizācijas un ievērojami palīdzētu novērst atšķirības darba tirgū.

ABSOLVENTU SEKOŠANAS METODOLOĢIJA UN PIEEJAS

Pastāv dažādas absolventu sekošanas informācijas gūšanas pieejas. Jāņem vērā vairāki aspekti, piemēram, vai tas ir pasākums sistēmas līmenī vai institucionālā (arodskolas) līmenī.

Atkarībā no līmeņa, kurā tiek sekoti absolventi, ir vairākas datu uākšanas metodes:

- ✔ Administratīvie dati
- ✔ Absolventu sekošanas panelis
- ✔ Vienreizēja aptauja/Atkārtota aptauja
- ✔ Selektīvs novērojums

Sistēmas līmenī pieeja absolventu sekošanai bieži tiek centralizēta, tiek izmantoti kopīgi rādītāji, lai ļautu potenciāli salīdzināt absolventus, kursus vai iestādes. Izsekošanas veids ir atkarīgs no valsts iestāžu motivācijas, jo tām pieder ievāktie dati. Sabiedrības interešu apsvērumi, piemēram, izglītības iestāžu kvalitātes nodrošināšana vai makroekonomiskā plānošana, ietekmē rādītāju dažādību. Tāpēc sekošanas dati var aprobežoties ar konkrētiem aspektiem, kurus nevar salīdzināt ar citiem datiem. Sistēmas līmeņa absolventu sekošana galvenokārt balstās uz administratīvajiem datiem, kā arī absolventu izsekošanas paneļiem un laiku pa laikam apvieno datus no dažādiem avotiem. Ļoti bieži tiek veikts tikai vispārīgs datu pārskats un apkopojums, kas nav pietiekams, lai identificētu nepieciešamo informāciju.

ADMINISTRATĪVIE DATI PRET APTAUJĀM: PRIEKŠROCĪBAS UN TRŪKUMI

Vairāki absolventu sekošanas pasākumi balstās uz administratīvajiem datiem. Administratīvos datus parasti vāc valstu statistikas dienesti un Eurostat Eiropas līmenī. Šīm iestādēm ir juridisks pienākums statistikas un administratīviem nolūkiem izveidot īpašu administratīvo datu bāzi. Dažās valstīs piekļuvi administratīvajiem datiem var ierobežot, un piekļuvi var piešķirt tikai dažām pētniecības iestādēm īpašiem mērķiem. Tādēļ šādu datu izmantojamība ir ļoti ierobežota. Izmantojot administratīvos datus, iegūst vispārēju pārskatu par absolventu situāciju, īpaši statistiku par nedaudzām tēmām, piemēram, nesenu absolventu nodarbinātības līmeni. Tomēr no administratīvajiem datiem nav viegli iegūt konkrētus rādītājus un noteikt iemeslus, kāpēc absolvents ir vai nav nodarbināts. Ja vēlams detalizētāks priekšstats par tendencēm un modeļiem pārējā no izglītības uz darbu, var izmantot aptaujas, lai iepazītu dažādas problēmas ar kurām saskaras jaunieši.

Aptauju datus bieži vāc iestādes. Tāpēc ir jautājums, vai šai informācijai jābūt pieejamai plašākai sabiedrībai. Institucionālā līmeņa dati ir līdzīgi administratīvajiem datiem, kuri ir pieejami noteiktā līmenī. Iestādes nedrīkst izplatīt datus un sekošanas rezultātus, kas iestādei nav labvēlīgi, jo tās vēlas aizsargāt savu reputāciju. Turklāt iestādes var pretoties rezultātu publicēšanai, jo tos var izmantot rangu noteikšanai un salīdzināšanai, kas var neprecīzi atspoguļot atšķirības vai nelabvēlīgi ietekmēt noteiktas iestādes, kas darbojas noteiktā kopienā vai reģionā.

Līdz ar to jāapsver iespējamās priekšrocības un trūkumi dažāda veida informācijai, ko iegūst no administratīvajiem datiem vai aptaujām. Ir dažādi argumenti par un pret administratīvajiem datiem, kā arī detalizētākas aptaujas.

1. ADMINISTRATĪVIE DATI:

Priekšrocības

- ✔ Sistēmas līmenī un tāpēc (iespējams) vieglāk piekļūt
- ✔ Plašāks studentu un absolventu pārklājums
- ✔ Vispārējs situācijas pārskats

Trūkumi

- ✗ Dati var nebūt pietiekami pārlicinoši
- ✗ Nav detalizētas informācijas
- ✗ Var būt grūti sasaistīt dažādas datu kopas

2. APTAUJAS:

Priekšrocības

- ✔ Iespējama detalizēta informācija
- ✔ Vieglāk atrast sakarības starp indikatoriem

Trūkumi

- ✗ Laikietilpīgi
- ✗ Nepieciešams vairāk resursu

MOTIVĀCIJAS UN IZAICINĀJUMI IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒM SEKOŠANAS VEIKŠANAI

Kā norādīts iepriekš, motivācija veikt sekošanu konkrētām ieinteresētajām personām ir atšķirīga. Izglītības iestādes kā PIA nodrošinātāji vai augstskolas izsekošanu izmanto dažādiem mērķiem, piemēram:

- ✔ Lai saņemtu atsauksmes par sniegtās izglītības kvalitāti;
- ✔ Lai uzlabotu izglītības saturu un nodrošinājumu;
- ✔ Lai pielāgotu izglītības programmu mainīgajiem darba tirgus apstākļiem;
- ✔ Lai uzturētu saziņu ar absolventiem, lai paplašinātu iestādes informatīvo tīklu, vai
- ✔ Lai pierādītu kvalitāti, ko izmantot mārketingā, un piesaistītu citus iespējamus studentus.

Parasti piekļuve administratīvajiem datiem, lai sekotu absolventiem, ir ļoti ierobežota, administratīvos datus biežāk izmanto izglītības politikas veidotāji. Tāpēc izglītības iestādēm bieži jāveic aptaujas. Tomēr aptauju veikšana nozīmē, ka iestādei ir jāizpilda vairāki priekšnosacījumi:

- ✔ Absolventu kontaktinformācijai jābūt pieejamai un atjauninātai,
- ✔ Jāizveido saziņas ceļš (vai nu personīgi, vai pa tālruni, vai pa pastu, vai izmantojot sociālos medijus, vai pa e-pastu utt.)
- ✔ Jāizstrādā anketa, lai iegūtu atgriezenisko saiti, kas atbilst absolventu sekošanas motivācijai,
- ✔ Jāseko atbildēm uz anketu, var būt jāīsteno pasākumi, lai uzlabotu atbilžu līmeni,
- ✔ Atbildes ir jāanalizē un jāinterpretē.

ABSOLVENTU APTAUJAS REZULTĀTU INTEGRĒŠANA

Lai absolventu sekošana būtu aktuāla iestādei, ir jāņem vērā informācija par sekošanu izglītības programmu tālākai attīstībai, iestāžu attīstībai, tīkla aktivitātēm un mārketingam potenciālo studentu piesaistīšanai. Absolventu sekošanas sistēmu rezultātu integrēšanas procesā jāņem vērā ieinteresētās puses.

- ✔ **Absolventi:** viņi var sniegt vispārēju atgriezenisko saiti par studiju programmām;
- ✔ **Darbinieki:** var sniegt informāciju par darba tirgus apstākļiem un to, kā studiju programmas ietekmējušas viņu karjeru;
- ✔ **Aģenti starp nodarbinātību un izglītību:** viņiem ir abu pušu perspektīva; viņu atsauksmes ir būtiskas.

Iekšējai kvalitātes nodrošināšanai jābūt vērstai uz diviem galvenajiem elementiem:

Institucionālā attīstība:

- ✔ Mārketingas;
- ✔ Partnerattiecības;
- ✔ Studentu dzīve;
- ✔ Atsauksmju kultūra.

Studiju programmas izstrāde:

- ✔ Mācību programmu izveide;
- ✔ Mācību programmu sniegšana;
- ✔ Iesaistītie mācībspēki;
- ✔ Saziņa ar darba tirgu.

Absolventiem ir svarīga loma kvalitātes nodrošināšanas procesā, jo ar atgriezenisko saiti viņi var sniegt informāciju, kas nepieciešama turpmākai institucionālai attīstībai un studiju programmu izstrādei.

Absolventu ieguldījums ir svarīgs dažādiem iekšējās kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes attīstības procesu aspektiem:

Mārketingam: Iestādes ar absolventu atsauksmēm var parādīt nodarbinātības līmeni un karjeras piemērus, kā arī nelineārus karjeras ceļus, pozitīvas atsauksmes par studiju programmām un iestādi. Daži absolventi var darboties kā “paraugi” un nesenie iestādes partneri.

Partnerība: Absolventi var lūgt darba devējiem kļūt par partneriem, lai arī atsauksmju līmenis ir zems, jo tas izglītības iestādei būtu ļoti nozīmīgi. Turklāt absolventus, kas nodarbināti uzņēmumos attiecīgajā jomā, var uzaicināt pievienoties mācību programmu izstrādes sanāksmēs. Dažus absolventus var lūgt kļūt par skolotājiem topošajiem absolventiem.

Studentu dzīve: Absolventi savās atsauksmēs var norādīt, kas viņiem patika/nepatika/pietrūka iestādē. Informāciju var izmantot institucionālām reformām (piemēram, jauna kafējnīca, telpas neformālām sanāksmēm utt.). Pozitīvos aspektus par studentu dzīvi var izmantot mārketinga nolūkos.

Atsauksmju kultūra: Absolventu atsauksmes bieži atspoguļo vairāk ka pašreizējo studentu atsauksmes, jo viņi pārzina ne tikai vienu studiju kursu, bet arī visu studiju programmu, un pēc absolvēšanas viņiem nebūs šaubu, bailes vai nedrošība paust savu viedokli un sniegt patiesas atsauksmes. Absolventu aptauju rezultāti nopietni jāņem vērā visās institucionālajās struktūrās un studiju programmu darba grupās. Cieņa pret atgriezenisko saiti uzlabos iestādes vispārējo atsauksmju kultūru pret studentiem.

Mācību programmu izstrāde: Kad absolventi norāda, ka konkrētie kursi ir bezjēdzīgi vai slikti pasniegti, šīs atsauksmes jāatspoguļo mācību programmas novērtēšanā. Turklāt mācību programmas izstrādē jāatspoguļo absolventa tālākizglītība, kā arī nesenās darba tirgus prasības. Mācību programmās var izmantot abpusēju atgriezenisko saiti (piemēram, izstrādājot izvēles kursus).

Mācību programmu izpilde: Lielākā daļa absolventu atsauksmju ir vērsta uz didaktiku, t.i., uz dažādām mācīšanas un mācīšanās formām, kursa vai studiju programmas eksāmenu formām, nevis uz saturu. Atsauksmes par eksāmeņiem un vērtējumiem var atšķirties no studentu atsauksmēm. Studiju programmas koordinatoriem jāsniedz atgriezeniskā saite visiem mācībspēkiem un jāapspriež iespējamās izmaiņas un pielāgojumi.

Iesaistītie mācībspēki: Dažos gadījumos mācībspēki ir nomainījušies (bet nekad tikai absolventu atsauksmju dēļ), un absolventiem ir iespēja nosaukt citus konkrētās jomas speciālistus.

Kontakts ar darba tirgu: Absolventi var būt saikne ar darba tirgu, jo viņi zina par prakses vietām un to novērtējumiem no savas pieredzes un nodarbinātības perspektīvas. Viņus var uzskatīt par kontaktiem potenciālajiem absolventiem attiecībā uz iespējamo praksi. Absolventi var darboties kā pasniedzēji un mentori un nodibināt turpmākas partnerības ar studiju programmu iestādēs.

Svarīgi, ka studiju programmu un mācību programmu izstrāde jāveic kā vienots process, citādi tas būs tikai viens fragments. Ir svarīgi atsauksmēs atspoguļot plašāku grupu. Tas jāsalīdzina ar izmaiņām pēdējo gadu laikā, jo atgriezeniskā saite var zaudēt aktualitāti, ja vajadzīgās izmaiņas jau ir veiktas.

Turklāt ir jāizveido atbilstoši atgriezeniskās saites mehānismi (piemēram, regulāras atgriezeniskās saites sarunas starp programmas koordinatoru un pasniedzējiem, kā arī augsta atgriezeniskās saites kultūra mācībspēku vidū).

Kvalitātes procesos jākoncentrējas uz diviem galvenajiem elementiem:

Institucionālais novērtējums (piemēram, akreditācija ik pēc pāris gadiem vai izveidotie kvalitātes vadības cikli), kā arī studiju programmas novērtējums (piemēram, studentu atsauksmes) ir divas galvenās kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes atbilstības daļas.

Institucionālais novērtējums

- ✓ Akreditācija ik pēc pāris gadiem;
- ✓ Pilnīga kvalitātes vadība ar kvalitātes cikliem;

Mācīšanas un mācīšanās procesi,

- ✓ Eksāmenu un vērtēšanas forma un laiks.
- ✓ Studiju programmas novērtēšana
- ✓ Studentu atgriezeniskās saites kultūra,
- ✓ Saziņa ar darba tirgu.

PROFESIONĀLO IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ABSOLVENTU SEKOŠANAS SISTĒMAS TĀLĀKS POTENCIĀLS

ES, dalībvalstīs, valstu politikas veidotāju vidū un institūcijās pieaug PIA absolventu sekošanas sistēmu nozīme, jo jāattīsta izglītības un apmācību kvalitātes nodrošinājums. Sekošanas sistēmas var sniegt ticamu informāciju par absolventu panākumiem nodarbinātībā. Ar šo informāciju ieinteresētās personas var reaģēt uz darba tirgus vajadzībām, pielāgojot politiku, kursus un mācību programmas.

Visas ieinteresētās personas ir potenciālie ieguvēji, lai gan viņiem atšķiras absolventu sekošanas sistēmu izmantošanas iemesli:

- ✔ **ES un valstu politikas** veidotāji var pieņemt labāk pamatotus lēmumus pēc atjauninātas informācijas, kas sniegta par izglītības programmu un pakalpojumu sniedzēju finansēšanu un atbalstu, bezdarbnieku apmācības programmu publisko iepirkumu, darbā pieņemšanas kampaņām, kā arī citām valsts politikām.
- ✔ Labāk var novērtēt izglītības pakalpojumu sniedzēju kopējo sniegumu attiecībā uz absolventu nodarbinātību. Turklāt vieglāk var atklāt neatbilstību starp izglītību un darba tirgu.
- ✔ **Izglītības iestādes** var uzlabot kursus un pasniegšanas metodes, kas labāk atbilstu studentu vēlmēm, kā arī paplašināt citu pakalpojumu klāstu, kas var palīdzēt absolventiem, pārejot no studijām uz darba tirgu, piemēram, karjeras konsultācijas, prakses vietas, darba prakse utt.
- ✔ Turklāt informāciju var izmantot kā mārketinga rīku, kas piesaistīs vairāk ārvalstu studentu.
- ✔ **Indivīdi:** Studenti iegūst vairāk informācijas par dažādām izglītības programmu iespējām, ko piedāvā dažādas iestādes. Darba devēji var izmantot datus, lai ietekmētu mācību programmu izstrādi un uzlabotu prakses vietu un pielāgotu mācekļu jauno darbinieku vajadzībām. Pētnieku kopienu interesē arī lielāka datu pieejamība par izglītības un apmācības sistēmām, lai veiktu dziļākus pētījumus.

Absolventu sekošanas sistēmas var uzlabot profesionālās izglītības pakalpojumu sniedzēju attīstību:

- ✔ Mūsdienās daudzas izglītības iestādes salīdzina sevi ar citiem izglītības sniedzējiem. Sekošanas sistēmu datus var izmantot, lai salīdzinātu vairākus pakalpojumu sniedzējus noteiktā nozarē vai apgabalā. To var darīt sistēmas vai institucionālā līmenī. Turklāt var salīdzināt un sarindot atsevišķus kursus, programmas un iestādes.
- ✔ Lielākā daļa izglītības iestāžu jau tagad izmanto studentu un absolventu atsauksmes stratēģiskai plānošanai, piemēram, studiju programmu uzlabošanai. Attiecīgie dati, kas savākti no absolventu sekošanas sistēmām, palīdzēs noteikt darba tirgū nepieciešamās prasmes.

Projektam On Track piedāvā iespēju veikt sekošanas PIA nodrošinātāja līmenī, jo jaunā sekošanas sistēma ir standartizēts process. Šis standartizētais process var palīdzēt PIA nodrošinātājiem veicināt attīstību.

Jaunā sekošanas sistēma koncentrēsies uz PIA studentiem un absolventiem, sniegs atgriezenisko saiti un ieguldījumu PIA iestādes kvalitātes nodrošināšanas sistēmā. Izmantojot standartizētu procesu, datu apkopošana, analīze un interpretēšana ir vieglāka. PIA nodrošinātāji var izmantot informāciju un zināšanas no datiem nākotnes sniegunam un labākai pielāgošanai darba tirgus vajadzībām, kā arī studentu vēlmēm.

2. nodaļa

**PIA absolventu
sekošanas
sistēmas izveide
izglītības iestādes
līmenī**

2. nodaļa

PIA absolventu sekošanas sistēmas izveide izglītības iestādes līmenī

PIA absolventu uzskaites sistēmas izveide izglītības iestādes līmenī ir sistemātisks process, kas prasa laiku, resursus, uzticību un labi izstrādātu stratēģiju.

Pirms kaut ko mērīt, ir svarīgi:

- ✓ Noteikt mērķus visiem galvenajiem rezultātiem atbilstoši izglītības iestādes vispārējai stratēģijai;
- ✓ Segmentēt rezultātus, lai izprastu konkrētu interešu grupu pieredzi, vajadzības un vēlmes;
- ✓ Izprast novēroto tendenču iemeslus un to, kā šie rezultāti ietekmēs citus darbības rādītājus, uztveri un saistītos rezultātus;
- ✓ Uzticēties iestādes nākotnes darbībai un rezultātiem;
- ✓ Izprast, kā iestādes galvenos rezultātus var salīdzināt ar līdzīgām organizācijām, un vajadzības gadījumā izmantot šos datus mērķa noteikšanai – „Salīdzinošā analīze”.

Ieteicams sagatavot plānu, kurā būtu jāiekļauj tas, ko mērīt, kā mērīt, atbildība par mērīšanu, datu analīze utt., ieskaitot regularitāti. Nosakot kvalitātes rādītājus, ir svarīgi paturēt prātā:

- ✓ Vērtēt tikai to, kas ir svarīgs (nenoteikt pārāk daudz rādītāju),
- ✓ Segmentēt – uzdot pareizos jautājumus īstajiem cilvēkiem,
- ✓ Visiem galvenajiem rezultātiem izvirzīt skaidrus un reālus mērķus,
- ✓ Izmēģināt piedāvāto metodiku pirms tās ieviešanas pilnībā. Piemēram, ja izsekošana balstās uz aptauju, veikt nelielu izmēģinājuma aptauju, lai pārbaudītu respondentu izpratni par jautājumiem, kā arī spēju novērtēt atbildes.

VISPĀRĒJO MĒRĶU UN STRATĒĢIJAS NOTEIKŠANA

Pirmais posms PIA absolventu uzskaites sistēmas izveidē ir izglītības iestādes vispārējo mērķu un stratēģiju noteikšana. Iemesli PIA absolventu uzskaites sistēmas izveidei var būt ļoti dažādi. Tā var būt juridiska prasība, rīks mācību satura uzlabošanai vai PIA absolventu nodarbinātības uzlabošanai paralēli saziņas uzturēšanai ar absolventiem. Profesionālās izglītības absolventu sekošanas sistēmas vispārējā mērķa noteikšana vadīs visu procesu, proti, mērāmo rādītāju veidu, jautājumu veidu, apkopojamo datu veidu utt.

Sekošanas sistēmas mērķis noteiks arī vispārējo stratēģiju, t.i., cik bieži notiks sekošana, cik visaptveroša tā būs, kāda metodika tiks ievērota. Tāpat, ja tiks izmantota izlases veida aptauja vai iedzīvotāju aptauja, kādus resursus izglītības iestāde vēlas izvietot un kā tiks izmantoti izsekošanas sistēmas rezultāti

Sekošanas plāna piemērs

Mērķis	PIA absolventu sekošanas sistēmas mērķis ir izsekot absolventus un viņu karjeras ceļu, izmērit studiju atbilstību turpmākajai karjerai, pārbaudot tehniskās prasmes un kompetences, kā arī starpnozaru prasmes un kompetences. Izglītības iestāde izmantos sekošanas aptauju, lai uzlabotu nodrošinātās izglītības saikni ar darba tirgus vajadzībām
Rādītāji	Iegūtās prasmes un iemaņas Nepieciešamās prasmes un kompetences pašreizējā darbā Nodarbinātība (amats, alga, apmierinātība) Grūtības atrast darbu Karjeras iespējas
Sekošanas metodika	Datu uākšanas metode: tiešsaistes aptauja, kuras pamatā ir standartizēta anketa Grupa: Pēdējo divu gadu absolventi Biežums: ik gadu
Resursi	Personāls: viens koordinators, viens tehniskais darbinieks un viens administratīvais darbinieks. Laiks: viens mēnesis. Cits: digitālajā mākonī izvietota aptaujas programmatūra
Rezultātu izmantojums	Uzlabojiet karjeras konsultāciju pakalpojumus (saikne ar darba tirgu, karjeras dienas, dalība izstādēs un pasākumos, profesionālās konsultācijas utt.) Uzlabojiet mācību programmas un prakses

1. tabula. IDEC apraksts

RĀDĪTĀJU UN DATU NOTEIKŠANA

Mērāmo rādītāju noteikšana ir svarīgs solis, jo tie definē apkopojamos datus un uzdotos jautājumus. Rādītāji parasti ir kvantitatīvi, bet var būt arī kvalitatīvi. Kvantitatīvie rādītāji attiecas uz mērvienībām. Piemēri ietver absolventu skaitu, kuri atrod darbu, vidējo algu utt. Kvalitatīvie rādītāji attiecas uz uztveri, sajūtām un citiem subjektīviem spriedumiem. Piemēram, cilvēka viedoklis par izglītības kvalitāti utt.

Nosakot rādītājus, jāņem vērā galvenie faktori.

- ✔ Rādītājiem jābūt balstītiem uz sekošanas sistēmas mērķiem, un tiem jāatbilst izglītības iestādes informācijas vajadzībām;
- ✔ Rādītāji nosaka apkopojamo datu veidu un uzdotos jautājumus;
- ✔ Rādītāji sniegs informāciju, ko izmantos izglītības iestāde. Nav jēgas vākt informāciju, kuru neviens neizmantos.

Ir dažādi rādītāju veidi, kurus var izmantot sekošanas sistēmā. Visizplatītākie kvantitatīvie rādītāji ir skaitļi un proporcijas. Ir arī dažādi kvalitatīvo rādītāju veidi, piemēram, īpašības, viedokļi utt.

Piemērs dažādiem rādītāju veidiem

Rādītāja veids	Piemēri
Skaitļi	Nodarbināto absolventu skaits Savā studiju jomā nodarbināto absolventu skaits Nodarbināto absolventu skaits sešus mēnešus pēc absolvēšanas
Proporcijas	Nodarbināto absolventu skaits/kopējais absolventu skaits Absolventu skaits, kuri nopelna vairāk nekā 10 000 eiro gadā/nodarbināto absolventu skaits
Viedokļi	Apmierinātība ar priekšmetu pasniegšanu Mācību laikā iegūto zināšanu un prasmju izmantošana Apmierinātība ar darbu

2. tabula. IDEC apraksts

Vispārējie rādītāji, kuru sekošanas mērījumi ir atrodami bibliogrāfijā, ir šādi:

- ✔ Absolventu skaits;
- ✔ Dzimumu pārstāvniecība;
- ✔ Absolventu procentuālā daļa, kuri turpina studijas;
- ✔ Nodarbināto absolventu procentuālā daļa;
- ✔ Absolventu procentuālā daļa, kuri reģistrēti kā bezdarbnieki nodarbinātības aģentūrā;
- ✔ Procentuālais absolventu pašnodarbināto personu, individuālo uzņēmēju vai uzņēmēju skaits;
- ✔ Vidējā mēneša bruto alga;
- ✔ Algas mediāna;

- ✔ Izplatītākie absolventu darbi;
- ✔ Galvenās nozares/nodarbinātības sektori
- ✔ Nodarbinātības reģions,
- ✔ Galvenās profesijas,
- ✔ utt.

Izglītības iestāde var novērtēt turpmākos kvalitatīvos datus atbilstoši vajadzībām, kas saistītas ar izglītības kvalitāti. Seko daži tipiski jautājumi/rādītāji:

- ✔ Iegūtā izglītība pēc absolvēšanas;
- ✔ Nodarbinātības statuss;
- ✔ Apmierinātība ar mācību priekšmetiem un konkrētiem skolotājiem;
- ✔ Studiju laikā iegūto zināšanu un prasmju izmantošana;
- ✔ Amats darba vietā;
- ✔ Nodarbinātība studiju jomā;
- ✔ Priekšlikumi izmaiņām izglītībā;
- ✔ Amats darba vietā;
- ✔ Apmierinātība ar karjeras virzību;
- ✔ Laiks darba atrašanai;
- ✔ Apmierinātība ar darbu;
- ✔ Sakritība starp absolventa prasmēm un darba prasībām.

Visus rādītājus var izpētīt saistībā ar demogrāfiskajām īpašībām - dzimumu, vecumu, sociālekonomisko izcelsmi, izglītības sniegumu utt. Ir skaidrs, ka izsekošanas metodikā jāietver ar katru rādītāju saistītu jautājumu kopums.

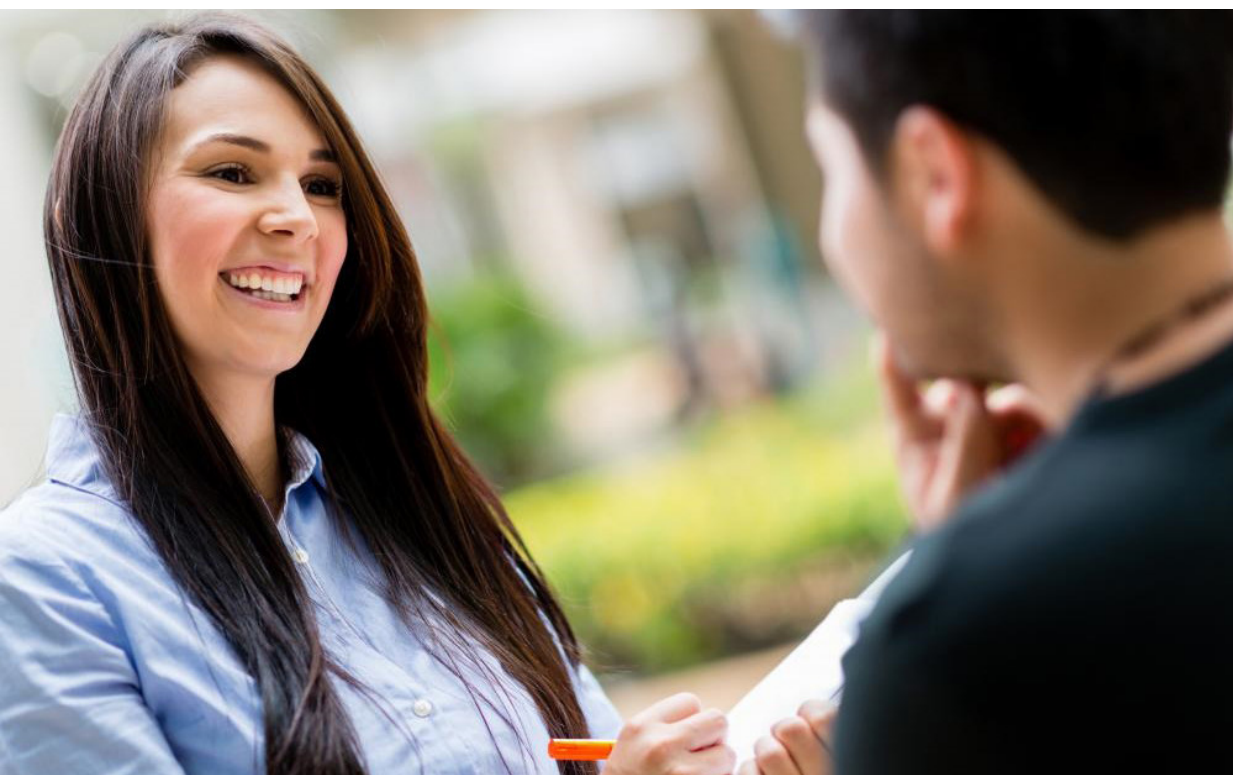

SEKOŠANAS METODIKA

PIA absolventu izsekošanas sistēmas metodoloģija ietver piemērotas datu vākšanas metodes izvēli, esošo administratīvo datu iespējamo izmantošanu, informāciju par populāciju un/vai izlasi, īpašu rīku izstrādi, kurus izmantos sekošanai un visbeidzot, aptaujas īstenošana un rezultātu analīze. Zemāk mēs iepazīstinām ar piedāvāto metodiku un 3. pielikumā – standartizētas procedūras piemēru, kuru izglītības iestāde var izveidot un ievērot.

Datu vākšanas metodes

Nepieciešamo datu vākšanai var izmantot dažādas metodes, kurām ir priekšrocības un izaicinājumi. Visizplatītākā datu vākšanas metode ir aptauja. Neskatoties uz to, var izmantot arī citas metodes, piemēram, intervijas vai fokusa grupas. Šajā tabulā iepazīstinām ar katras metodes priekšrocībām un izaicinājumiem.

Galveno datu vākšanas metožu pārskats

Metode	Vispārējais mērķis	Priekšrocības	Izaicinājumi
Aptauja	ātri un/vai viegli iegūt informāciju no lielas cilvēku grupas veidā, kas nebūtu apdraudošs.	✓ var aizpildīt anonīmi. ✓ lēta apstrāde. ✓ viegli salīdzināt un analizēt. ✓ var iegūt lielu izlasi un daudz datu.	✓ iespējams, nesaņemsiet rūpīgu atgriezenisko saiti. ✓ sarežģīti izveidot. ✓ bezpersoniska. ✓ nesaņemsiet pilnu stāstu. ✓ neelastīga.
Intervijas	pilnībā izprast kāda cilvēka iespaidus vai pieredzi, vai uzzināt vairāk par viņu atbildēm uz anketas jautājumiem.	✓ var aptvert visu informācijas diapazonu un dziļumu. ✓ veidot attiecības ar respondentu. ✓ var būt elastīga, atkarībā no respondentiem.	✓ laiktietlīga. ✓ var būt grūti analizēt un salīdzināt. ✓ var būt dārga. ✓ intervētājs var ietekmēt atbildes.
Fokusgrupas	padziļināti izpētīt tēmu, izmantojot grupas diskusiju, piemēram, par reakciju uz pieredzi vai ieteikumiem, izprast izplatītas sūdzības.	✓ ātri un droši gūstiet kopīgus iespaidus. ✓ var būt efektīvs veids, kā īsā laikā iegūt lielu informācijas daudzumu un dziļumu. ✓ var nodot galveno informāciju.	✓ var būt grūti analizēt atbildes. ✓ nepieciešams labs vadītājs drošībai un noslēgšanai. ✓ grūti ielānot 6-8 cilvēkus vienlaikus.

3. tabula Avots: Pielāgots no McNamara, 2005. g

Atbilstošās datu vākšanas metodes izvēle ir atkarīga no vairākiem parametriem, par kuriem izglītības iestādei vispirms jāizlemj. Galvenie parametri, kas ietekmē šo izvēli, ir: sasniedzamo absolventu skaits, rādītāju veids (kvantitatīvie vai kvalitatīvie), cik padziļinātai jābūt sekošanai, pieejamais laiks, finanšu resursi, kurus var atvēlēt sekošanai, un iesaistītā personāla prasmes.

Ja izglītības iestādei jānovērtē visu absolventu viedokļi, aptaujas anketa ir vienīgā iespēja. Intervijas un fokusgrupas var izmantot kopā ar aptauju, lai sniegtu papildu ieskatu un kvalitatīvus datus. Tomēr gadījumos, kad izlase ir maza, piemēram, ja izglītības iestāde vēlas sekot konkrētas programmas absolventiem, var izmantot arī kvalitatīvas metodes.

Vieglākā un lētākā metode ir aptauja, kuru var viegli īstenot bez padziļinātām pētniecības prasmēm. Kvalitatīvās metodes ir prasīgākas laika ziņā, kā arī attiecībā uz iesaistītā personāla kompetenci.

KĀ LIETOT PIEEJAMOS ADMINISTRATĪVOS DATUS

Izglītības iestādēm jau ir savas datubāzes, t.i., informācijas sistēmas vai datnes ar informāciju par programmām, kursiem un studentiem. Administratīvos datus, piemēram, reģistrācijas, personīgos izrakstus, prakses vietas, sertifikātus un apbalvojumus, var izmantot kopā ar absolventu izsekošanas sistēmu, lai iegūtu jēgpilnu informāciju un aprēķinātu kvalitātes rādītājus, kas saistīti ar studentu profilu un viņu studiju periodu. Šos rādītājus vēlāk var izmantot kopā ar rādītājiem, kas iegūti sekošanas aptaujā, un tie norāda uz absolventu ceļu pēc profesionālās izglītības programmas pabeigšanas.

Zemāk esošajā tabulā parādīts, kā izglītības iestāde var izmantot esošos datus kvalitatīvo rādītāju aprēķināšanai.

Administratīvo datu izmantošanas piemērs absolventu izsekošanai

Administratīvie dati	Indikators	Nozīmīga informācija/ iespējamais izmantojums
Studentu jautājumi	Potenciālie studenti/uzņemtie studenti	Tie sniedz informāciju par studentu interesi par konkrētām programmām un kursiem, un kopā ar sekošanas aptauju var sniegt ieskatu par studentu motivāciju, programmu un kursu pievilcību.
Studentu reģistrācija	Katrā programmā uzņemtie studenti	
	Studenti, kas uzņemti izvēlesursos	
	Studentu vecums/dzimums	Sociālekonomiskie rādītāji sniedz informāciju par studentu demogrāfiskajiem segmentiem un var sniegt ieskatu iekļaušanas stratēģijās.
	Iepriekšējā izglītība	
	Sociālekonomiskais statuss	
Studentu progress	Studiju ilgums	Informācija par studentu progresu kopā ar sekošanas aptaujas datiem var sniegt noderīgu informāciju par studentu motivāciju un uzticību studijām un izcilībai, kā arī par PIA programmu un kursu grūtībām.
	Studentu noturēšana, studiju pamešanas rādītāji	
	Studentu atzīmes	
	Studentu balvas	
	Darba vietas	

4. tabula. IDEC apraksts

Savukārt aptaujas var izmantot, lai iegūtu detalizētāku informāciju no absolventiem, ko nevar iegūt, izmantojot administratīvos datus, piemēram, apmierinātību ar studijām un iegūtajām zināšanām. Izglītības iestāde izlems, vai un kā tā var izmantot esošos administratīvos datus savā sekošanas sistēmā.

IZVEIDOJIET ANKETU

Ir skaidrs, ka aptauju izmanto izsekošanas rādītāju mērīšanai, un tam jāatspoguļojas jautājumos. Izveidot anketu, kurā ir daudz interesantu jautājumu, ir izplatīta kļūda, jo atbilžu veidi nav piemēroti vērtēšanai. Tas ir, atbilžu novērtēšanas metodei jābūt skaidrai, veidojot jautājumus, piemēram, atbilžu variantu izvēle, vērtēšanas skala, Likerta skala, rangu secība vai atvērts jautājums. Pēc aptaujas veikšanas vairs nav iespējams atgriezties un izlabot neskaidros jautājumus vai uzlabot izvēlēto atbilžu veidu. Ieteicamā procedūra ir pretēja. Nosakiet aptaujas mērķus, piešķiriet mainīgos/rādītājus mērķiem un visbeidzot izveidojiet anketas jautājumus.

Jautājumu formulēšana ir ļoti svarīgs solis. Jautājumiem jāatbalsta rādītāju mērījumu vērtības. Ir svarīgi, lai jautājumi būtu skaidri un vienkārši, un uz tiem būtu viegli atbildēt. Jāizvairās no sarežģītiem jautājumiem, jautājumiem, kas var ietvert aizspriedumus, un jautājumiem, uz kuriem atbildētājs, iespējams, nespēj vai nevēlas atbildēt. Šajā tabulā sniegti daži padomi labākai valodas lietošanai, lai izvairītos no biežāk pieļautajām kļūdām anketās.

Padomi jautājumu formulēšanai

Padomi jautājumu formulēšanai	Tā vietā	Labāk jautāt
Vai respondents varēs atbildēt uz jūsu jautājumu, t.i., vai zina atbildi?	Cik tev bija gadu, kad dabūji savu pirmo darbu?	Kad ieguvi savu pirmo darbu?
Vai respondenti vēlēšies atbildēt uz jautājumu, t.i., vai tas nav pārāk privāts vai mulķīgs?	Kāpēc jums nav darba?	Kādas grūtības bija atrast darbu?
Vai respondents sapratis formulējumu, t.i., vai jūs lietojat slengu, kultūrai specifiskus vai tehniskus vārdus?	Lūdzu, novērtējiet PIA programmu ...	Lūdzu, novērtējiet profesionālās izglītības programmu ...
Izvairieties “ne” izmantošanas jautājumā, ja atbilde ir “jā” vai “nē”, jo tas var radīt neskaidrības.	Vai tu nepiekrīti?	Vai piekrīti, ka ...?
Lai nodrošinātu, ka vienlaikus uzdodāt vienu jautājumu, jautājumā neizmantojiet vārdu “un”.	Lūdzu, novērtējiet karjeras atbalsta un konsultāciju pakalpojumus	Lūdzu, novērtējiet karjeras atbalsta dienestu, Lūdzu, novērtējiet konsultāciju pakalpojumu
Ja izmantojat jautājumus ar atbilžu variantiem, pārliecinieties, ka izvēles ir savstarpēji izslēdzošas un ietver pilnu atbilžu diapazonu. Respondents nevajadzētu mulšināt ar vairākām izvēlēm, kas nozīmē vienu un to pašu.	Kāds ir jūsu vecums? ✔ 18-25 ✔ 25-30 ✔ 30-35	Kāds ir jūsu vecums? ✔ 18-25 ✔ 26-30 ✔ 31-35
Respondentiem nevajadzētu noskaidrīt situācijā, kurā viņu vēlamais atbilžu variants nav minēts iespējamo atbilžu sarakstā.	Kāds ir jūsu pašreizējais nodarbinātības statuss? ✔ Pilna laika darbinieks ✔ Nepilna laika darbinieks	Kāds ir jūsu pašreizējais nodarbinātības statuss? ✔ Pilna laika darbinieks ✔ Nepilna laika darbinieks ✔ Pašnodarbināts
Izvairieties no jautājumiem, kas ietver pieņēmumus un var izraisīt aizspriedumus	Kāda bija jūsu motivācija izvēlēties konkrēto mācību iestādi? ✔ Augsta studiju kvalitāte ✔ Laba reputācija ✔ Tā sniedzas daudzas interesantas blakus iespējas (sports, kultūra utt.)	Kāda bija jūsu motivācija izvēlēties konkrēto mācību iestādi? ✔ Augsta studiju kvalitāte ✔ Reputācija ✔ Tā sniedzas daudzas interesantas blakus iespējas (sports, kultūra utt.) ✔ Zemas izmaksas ✔ Attālums no mājām ✔ Vecāku/ģimenes/draugu ieteikums

5. tabula. Avots: Pielāgots no McNamara, 2005 un Choi et al., 2004

Anketas struktūra un jautājumu secība ir vēl viens jautājums. Izglītības iestādei jāatrod pareizais jautājumu skaita līdzsvars; ne pārāk maz, lai varētu apkopot nepieciešamos datus, bet ne pārāk daudz, lai atturētu potenciālos respondentus no aizpildīšanas.

Anketas ievadā jāietver īss paskaidrojums par anketas mērķi un konfidencialitātes un personas datu izmantošanas nosacījumiem, piemēram, kam būs piekļuve informācijai, vai plānots mēģināt saglabāt atbilžu anonimitāti un tām piekļūt tikai iestādei un/vai kurš apkopos atbildes.

Ja aptauja ietver dažādas tematiskas jomas (piemēram, nodarbinātība, studiju kvalitāte), jautājumi attiecīgi jāgrupē sadaļās. Viena sadaļa ir veltīta demogrāfiskajiem datiem, kuros jāietver tikai nepieciešamā personiskā informācija rezultātu analīzei. Atvērtie jautājumi var papildināt slēgtos jautājumus, lai saņemtu komentārus un atziņas no respondentiem. Anketā jāiekļauj arī beigu daļa ar informāciju par rezultātu izmantošanu un "paldies".

Kad anketa ir gatava un pirms tās publicēšanas, ir ļoti ieteicams to pārbaudīt nelielā respondentu izlasē, lai pārliecinātos, ka jautājumi ir atbilstoši, saprotami un ietver visu nepieciešamo informāciju. Aptaujas anketas pārbaude ir svarīgs solis, jo pēc aptaujas veikšanas anketā nav iespējams veikt labojumus.

PALAI DIET SEKOŠANAS APTAUJU

1) Izlases veidošana

Pastāv daudzas izlases veidošanas metodes, taču tās var grupēt divās kategorijās: varbūtīgās un nevarbūtīgās. Atšķirība ir tā, vai izlases atlase balstās uz randomizāciju (katram elementam ir vienādas iespējas tikt iekļautam un kļūt par izlases daļu). Ja valdībai ir pieejama informācija no reģistriem un darbiniekiem, kā arī bezdarbniekiem, ir dabiski, ka tā izmanto izsmeltošas anketēšanas metodi, izmantojot datus par visām personām. Ja tā ir papildu informācija un tai ir panelis (informācijas saraksts), var izmantot nejaušu izlasi.

Tomēr, lai sasniegtu aptaujas reprezentativitāti, ir jāizpilda divi pamatpieņēmumi - izlases lielums un strukturālās īpašības.

Ja nejauša izlase nav iespējama (respondentu saraksts nav pieejams), kvotu izlase ir nevarbūtīga alternatīva nejaušai izlasei. Izlases izveide sākas ar iepriekš aprakstītām vēlamajām izlases pazīmēm un katrai populācijas apakškopai piešķir kvotu (respondentu skaitu). Piemēram, ja visu absolventu populācijā ir 56% sieviešu un 44% vīriešu, izlasē jāatspoguļo norādītie procenti, lai saglabātu reprezentativitāti. Tāda pati pieeja kā dzimuma gadījumā tiek piemērota citiem iedzīvotāju parametriem, piemēram, studiju pabeigšanas gadam, izglītības jomai utt.

Jāveido tabula, kas satur iepriekš noteiktu respondentu skaitu (kvotas) ar nepieciešamajām īpašībām un pakāpeniski uzrunās respondentus, lai sasniegtu nepieciešamo respondentu struktūru, ļaujot vispārināt aptaujas rezultātus visai populācijai. Respondenti tiek atlasīti, līdz tiek iegūtas precīzas norādītās datu proporcijas dažādās kategorijās. Papildus vajadzīgajai struktūrai reprezentativitāte ietver uzdevumu noteikt minimālo izlases lielumu. Kvotas lielumam jābūt reprezentatīvam attiecīgajai populācijas apakšgrupai. Šajā gadījumā izvēlējamies pieeju, nosakot katras apakš-

Daži būtiski termini:

Populācija ir pamatelementu kopums, mūsu gadījumā visi studenti vai visi absolventi. **Elementu skaits populācijā** ir populācijas lielums. **Aptaujā visbiežāk izmanto izlasi - populācijas apakškopu.** Atlases procesu sauc par **izlases veidošanu**. **Elementu skaits izlasē** ir izlases lielums.

grupas procentuālo daudzumu (25%) populācijā, ņemot vērā divus dzimuma parametrus un gadus pēc izglītības pabeigšanas.

Vēl viena iespēja ir noteikt minimālo respondentu skaitu katrā apakšgrupā; 30, lai izdarītu vispārinājumus, piemēram, vīriešu grupā 4-7 gadus pēc skolas beigšanas.

Dzimums/gadi pēc absolvēšanas	0-3	4-7	8-11	12-15	15+	Total
V: 44%	28	31	29	34	96	218
S: 56%	35	40	37	43	122	277
25% no kopējā apjoma	62	71	66	78	218	495
Kopā absolventi	250	285	265	310	871	1981

6. tabula. TUK apraksts

Kvotu izlase nav vienīgā pieeja, lai iegūtu atbilstošu pētījuma izlasi. Parasti izglītības iestādēm ir pieejama lielākā daļa absolventu adreses, un otrā absolventu grupa nav pieejama. Ir iespējams vērsties pie visiem pieejamajiem absolventiem sarakstā un mēģināt iegūt pietiekamu atbilžu skaitu, piemēram, 30%. Atbildes ātrums var būt ļoti atšķirīgs, un atbilžu skaits var nebūt pietiekams. Šādā situācijā respondentus var atkārtoti uzrunāt, galu galā var apvienot e-pasta saraksti ar tālruna adresi vai arī ar absolventiem var sazināties saistīta persona utt.

Tāpat var pievienot "sniega pikas" elementus izlases veidošanā, tas ir, ja lūdz pašiem respondentiem izplatīt un atbalstīt aptauju, uzrunājot citus klases biedrus.

2) Izveidojiet tiešsaistes aptauju

Ir ļoti ieteicams izmantot tiešsaistes aptauju papīra anketas vietā, jo mērķa grupa ir absolventi, kuriem ir grūti personīgi piekļūt. Turklāt tiešsaistes aptauja ir pakāpeniski aizstājusi tradicionālo anketu izsniegšanas pieeju, tā ir viegli pieejama, izmantojot dažādas digitālās ierīces, un to arvien vairāk vērtē atzinīgi.

Ir dažādi instrumenti, kurus izglītības iestāde var izmantot tiešsaistes aptaujas veikšanai. Ir vienkārši bez maksas izmantojami aptaujas rīki, kurus var izmantot pat amatieri (piem., Google veidlapas, Survey Monkey utt.) un progresīvāki rīki (piemēram, Limesurvey), kas nodrošina vairāk tehnisko iespēju un kuru izveidei un palaišanai nepieciešamas minimālas tehniskās prasmes. Eiropas Komisija ir nodrošinājusi arī vienkāršu un viegli lietojamu rīku EUsurvey, ar kuru var administrēt aptaujas daudzās valodās.

Tiešsaistes rīka izvēle ir atkarīga no vairākiem faktoriem, kas norādīti turpmāk:

- ✔ Anketas izmērs un sarežģītība. Lielām un sarežģītām anketām ar daudzām nozarēm un nosacītiem jautājumiem ir nepieciešams modernāks rīks;
- ✔ Populācijas izmērs. Lielam respondentu skaitam ir nepieciešams rīks ar spēju administrēt atbildes, nosūtīt atgādinājumus un sekot līdzi visam procesam;
- ✔ Aptaujas biežums. Regulārām aptaujām ir nepieciešams rīks, kas spētu dažādos laikos saglabāt atbildes un sniegt analīzi.
- ✔ Uzglabāšanas un privātuma jautājumi. Ja iestāde vēlas saglabāt datus savā serverī, tai jāizvēlas rīks, kuru var instalēt un administrēt savā serverī;
- ✔ Visbeidzot, prasība pēc aptaujas grafiskā noformējuma var būt svarīga iestādēm, kuras vēlas strādāt ar savu zīmolu.

3) Administrējiet aptauju

Ir dažādi veidi kā tiešsaistes aptaujā uzrunāt respondentus. Katra tiešsaistes aptaujas rīka minimālā prasība ir, lai saņēmējam būtu derīga e-pasta adrese. Parasti iestāde fiksē studentu un absolventu kontaktinformāciju. Iestādei jāievēro Vispārīgā datu aizsardzības regula (Regula (ES) 2016/679 - GDPR). Tas nozīmē, ka iestādei ar absolventu nepārprotamu piekrišanu jāreģistrē, ka viņi piekrīt saņemt informāciju un/vai piedalīties aptaujās. Tā kā GDPR regula tika ieviesta 2016. gadā, var gadīties, ka iestādei nav iepriekšējo gadu absolventu piekrišanas. Tādā gadījumā iestādei jācenšas gūt piekrišanu, izmantojot tīmekļa/sociālo mediju kampaņas, lūdzot absolventus reģistrēt savus kontaktinformāciju un piekrist saņemt papildu informāciju, vai arī sazinoties ar viņiem un lūdzot viņu piekrišanu. Absolventi, kuri nedod skaidru piekrišanu, ir jāizņem no kontaktu datu bāzes.

Divi izplatītākie veidi, kā sazināties ar potenciālajiem respondentiem, ir:

1 Nosūtiet viņiem e-pastu ar tiešsaistes aptaujas saiti. Šī metode ir vienkāršākā, tomēr tā var sagrozīt rezultātus, jo nav iespējams pārliecināties, vai katrs respondents ir atbildējis vienu reizi vai cilvēki, kas nepieder populācijai, ir atbildējuši uz aptauju.

2 Ievietojiet saņēmēju e-pasta adreses aptaujas rīkā un nosūtiet uzaicinājumu, izmantojot aptaujas rīku. Šī metode samazina aptaujas rezultātu sagrozīšanas risku.

Dažos gadījumos, īpaši lielām izglītības iestādēm vai iestādēm ar dažādām filiālēm, uzaicinājumu piedalīties aptaujā var nosūtīt, izmantojot sociālos medijus, vai arī to var publicēt iestādes tīmekļa vietnē. Tādā gadījumā pastāv stingra prasība pēc datu tīrīšanas, jo tajā var būt daudz nederīgu atbilžu.

Aptauja ilgst iepriekš noteiktu laiku atkarībā no populācijas izmēra. Lielākā daļa saņēmēju atbild brīdī, kad viņi saņem paziņojumu, vai neatbild vispār. Var būt nepieciešams pagarināt aptauju, apvienojot to ar atgādinājuma nosūtīšanu saņēmējiem.

Pēc noteiktā perioda beigām ieteicams aptauju pabeigt, t.i., ierobežot turpmāko atbilžu iespējas un sākt rezultātu analīzi.

4) Intervijas

Intervijas ir īpaši noderīgas kvalitatīvas informācijas vākšanai, respondenta pieredzes noskaidrošanai vai padziļinātai informācijai par tēmu, piemēram, jautājumam par to, kā un kāpēc kaut kas notiek. Intervijas var būt arī atsevišķu dalībnieku aptaujas turpinājums, lai izprastu atbildes padziļinātāk. Parasti interviju laikā tiek uzdoti atvērti jautājumi.

Kvalitatīvajos pētījumos tiek izmantoti dažādi interviju veidi.

Pārskats par interviju veidiem

Intervijas veids	Raksturojums un izmantošana
Nestrukturēta intervija	Netiek uzdoti iepriekš noteikti jautājumi, lai tā būtu pēc iespējas atvērta un pielāgojama intervējamā atbildēm un prioritātēm. Intervijas laikā intervētājs "seko plūsmai".
Daļēji strukturēta	Parasti tā ir balstīta uz intervijas ceļveža lapu un ir paredzēta, lai nodrošinātu, ka no katra intervējamā tiek apkopotas vienādas vispārīgas informācijas jomas. Tas nodrošina lielāku fokusu nekā sarunu pieeja, bet tomēr ļauj zināmā mērā brīvi pielāgoties, lai iegūtu informāciju no intervējamā. Tas ir noderīgi, ja jāveic salīdzinājumi.
Strukturētas intervijas	Tas var būt divu veidu. Standartizētās, atklātās intervijās visiem intervētajiem tiek uzdoti vieni un tie paši atklātie jautājumi. Šī pieeja veicina ātrākas intervijas, kuras var vieglāk analizēt un salīdzināt. Slēgtās, fiksētas atbildes intervijās visiem intervējamiem tiek uzdoti vieni un tie paši jautājumi un tiek lūgts izvēlēties atbildes no viena un tā paša variantu komplekta. Šis formāts ir noderīgs tiem, kas nav pieredzējuši intervētāji.

7. tabula. Avots: Pielāgots no McNamara, 2005. g

Interviju kā pētniecības metodes ieviešanai nepieciešama protokola pieņemšana un pētnieka/intervētāja instruktāža vai apmācība. Intervētājam ir jāizveido draudzīga atmosfēra ar respondentu, jāiesaista intervētājs intervijā, jāizvairās paust savu viedokli un ietekmēt respondentu un jāreģistrē atbilde, nevērtējot. Svarīgi ir arī fiziskie apstākļi, intervētājam jāizvēlas vieta bez traucēkļiem un trokšņa.

RESURSI

Personāls

Absolventu sekošanas aptaujā jāiesaista šādi cilvēki:

Komandas vadītājs: Kopumā atbildīgs par aptauju, atbildīgs par uzdevumu sadali un uzraudzību.

Administrators: Atbildīgs par vispārējo administrēšanu, absolventu kontaktinformācijas vākšanu, ielūgumu izsūtīšanu, uzaicinājumu izpildi, atbalsta sniegšanu dalībniekiem un atbildēšanu uz jautājumiem.

IT eksperts: atbildīgs par tiešsaistes aptaujas palaišanu, tīmekļa pakalpojuma administrēšanu, atbalsta sniegšanu dalībniekiem un aptaujas rezultātu iegūšanu.

Analītiķis: Atbildīgs par rezultātu analīzi un ziņojuma sagatavošanu.

Izglītības iestādes vadība piešķirs nepieciešamos resursus un sniegs komandai visu nepieciešamo atbalstu, kā arī sniegs virzienus aptaujas mērķiem un mērāmajiem rādītājiem.

Personālam, kas uzņemsies izveidot, vadīt un administrēt absolventu tiešsaistes sekošanas aptauju, ieteicams apmeklēt semināru, lai visi saprastu, kas viņiem jādarā, kāpēc šī sekošanas aptauja ir svarīga organizācijai. Seminārs palīdzēs sasniegt mērķi - atbalstīt PIA sniedzējus, lai izveidotu sekošanas mehānismu un integrētu to kvalitātes nodrošināšanas sistēmā. Piedāvātā semināra darba kārtība ir pieejama šīs rokasgrāmatas pielikumā Nr. 4.

REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANA UN IZMANTOŠANA

Datu analīzes process

Pirms izglītības iestāde sāk vākt datus, vajadzētu izstrādāt datu analīzes, rezultātu sagatavošanas un izmantošanas procedūru ar sadalītiem pienākumiem. Rūpīga anketas noformēšana un stingra datu vākšanas procedūra palielinās savākto datu derīgumu un ticamību. Tiešsaistes anketas izmantošana samazinās pētnieka radīto aizspriedumu risku. Turklāt profesionāla tiešsaistes aptaujas rīka izmantošana var samazināt aptaujas sagrozišanas risku. Tomēr pirms sekošanas rezultātu izveides ir nepieciešama datu analīzes procedūra, tostarp datu tīrīšana.

Datu analīzes process ir darbs ar datiem, lai atrastu sakarības un saprastu saturošo informāciju.

Datu analīze sastāu no četrām fāzēm:

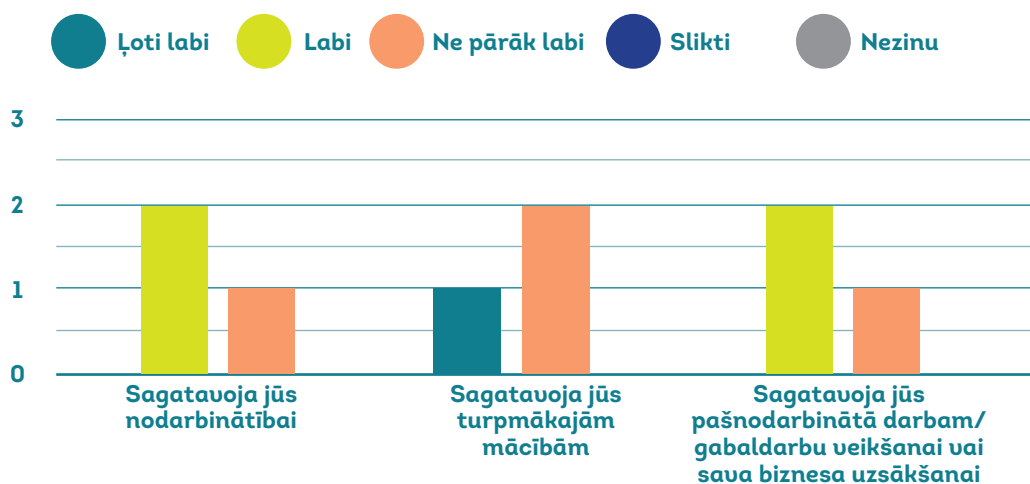
- 1 **Apkopoto datu tīrīšana.**
- 2 **Datu analīze** - galvenais darbs ar iegūtajiem datiem, kopsakarību veidošana un Excel tabulas izveidošana, kas palīdz izglītības iestādei datus kārtot un filtrēt. Programmu Excel var izmantot, lai ērti aprēķinātu maksimumu, minimumu un gatavojot rezultātu grafisko attēlojumu.
- 3 **Datu interpretācija** - datu analīze ir pabeigta, rezultātus var interpretēt. Rezultāti var būt paskaidroti vārdos vai prezentēti diagrammā. Šajā solī ir jāizlemj, kurš būs labākais konkrēto datu attēlošanas veids.
- 4 **Datu vizualizācija** - visefektīvākais attēlošanas veids aptaujas rezultātiem ir grafiski. Rezultāti ir jādemonstrē dažādām ieinteresētajām personām, un tos vienmēr ir vieglāk saprast, ja rezultāti parādīti grafiski (piemēram, 2. attēls).

Kad dati ir saglabāti, analizēti un iesniegti, iestādei jāturpina strādāt ar tiem - pieņemt lēmumus, pamatojoties uz šiem datiem, izmantot datus nepārtrauktas pilnveidošanas procesā, attīstības plānošanā un salīdzinošā novērtēšanā.

Ir svarīgi regulāri analizēt datus un saglabāt datus reprezentablā/salīdzināmā veidā, arī vizuāli, lai varētu sekot līdzi tendencēm nākotnē.

Kad pastāv skaidrs un vienkāršs datu analīzes process, iestāde, var pieņemt labākus un informētākus lēmumus

Cik labi veicās jūsu studijās un ārpusstudiju aktivitātēs, kurās esat iesaistīties

2. attēls. Aptaujas diagrammas piemērs. Avots: On Track

PIA absolventu sekošanas rezultāti

Izsekošanas procesa rezultātu paziņošanai var izmantot dažādas metodes. Visizplatītākais veids ir rakstisks ziņojums, kas ietver sekošanas aptaujas visaptverošu izklāstu un analīzi. Citi rezultāti var būt, piemēram, prezentācija, kopsavilkums, politikas ieteikumi, īsi tematiski ziņojumi utt. Rezultāta veids ir atkarīgs no auditorijas. Īsu prezentāciju vai kopsavilkumu var izmantot, lai izsekošanas rezultātus paziņotu izglītības iestādes vadībai vai svarīgām ieinteresētajām personām. Politikas ieteikumi vai publicētie dokumenti var palīdzēt formulēt PIA politiku. Sekošanas aptaujas rezultātus var izmantot arī, lai formulētu priekšlikumus izglītības iestādes personāla un pasniedzēju profesionālajai izaugsmei.

Zemāk mēs sniedzam indikatīvu visaptveroša ziņojuma struktūru, kas ietver sekošanas rezultātu prezentāciju un analīzi un dažādu izglītības iestādes aspektu uzlabošanu.

Ievads

Konteksts

- Izglītības iestādes profils
- Pamatojums, motivācija izsekošanai
- Respondentu demogrāfiskais profils
- Sekošanas aptaujas galveno aspektu fona pētījums (piemēram, nodarbinātības tendences, bezdarbs utt.)

Rezultāti

- Sekošanas rezultātu prezentācija, kam seko diskusija

Ieteikumi

- Uzlabojamo jomu noteikšana
- Ieteikums konkrētiem veicamiem pasākumiem
- Politikas ieteikumi

Secinājumi

- Galveno rezultātu kopsavilkums
- Ieteikumi turpmākajam darbam
- Atsauksmes par sekošanas metodiku

Pielikumi

- Sekošanas metodika (izmantotās metodikas apraksts, anketa un/vai intervijas, aptaujas rīku prezentācija)

IEGŪTĀS INFORMĀCIJAS IEKĻAUŠANA LĒMUMU PIEŅĒMŠANAS SISTĒMĀS

Ir noteikti stratēģiskie mērķi, izvēlēti svarīgi pasākumi, kā arī apkopoti un analizēti dati. Galu galā dati palīdz iestādei labāk pieņemt pamatotus lēmumus.

Idejas un informācija, kas vadībai nepieciešama lēmumu pieņemšanai par uzlabojumiem, nāk no dažādiem avotiem, piemēram, studentu atgriezeniskā saite, absolventu sekošana/atgriezeniskā saite, citu ieinteresēto personu atsauksmes, pašnovērtējums, salīdzinošā novērtēšana, konference, sanāksmes, semināri, pastkaste, iekštīkls, procesu pārskatīšana, audits, procesu mērīšana utt.

Pirms datu prezentācijas un lēmumu pieņemšanas ir jāpatur prātā daži jautājumi:

- 1 No kurienes nāk dati? - nepareizi dati vai bezjēdzīgi dati ir sliktāki nekā nekādi dati
- 2 Kā dati tika analizēti?
- 3 Vai kādu datu trūkst? - dažreiz trūkst svarīgas informācijas, lai pieņemtu pareizo lēmumu
- 4 Kā iestāde var izmantot datus?
- 5 Vai persona, kas pieņem lēmumu, ir objektīva, aplūkojot datus?
- pētījumi rāda, ka gadījumā, ja cilvēks, kas aplūko datus jau zina, kāda ir "problēma", dati netiek skatīti objektīvi.

Lēmuma pieņemšanas procesa soļi:

- 1 Dažādas alternatīvu/risinājumu apkopojums - izmantojot dažādas metodes, var iegūt ne tikai ieteikumus uzlabojumiem, bet arī tieši citas iespējas viena un tā paša jautājuma risināšanai vai sagatavot alternatīvas/risinājumus no ieteikumiem.
- 2 Citu iespēju izvērtējums - saprotiet, kādas ir atšķirības, līdzības, izmaksas, cik tās ir piemērotas stratēģijai, iestādes kultūrai, kādi ir iespējamie riski un visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi - kādi ir katra risinājuma trūkumi.
- 3 Alternatīvu prezentēšana - parastais datu un alternatīvu prezentēšanas veids kārtējā vadības (pārskata) sanāksmē vai stratēģijas sanāksmē. Sanāksmē jāsniedz tikai svarīgākie dati. Tas uzlabos lēmumu pieņemšanas procesu.
- 4 Lēmumu pieņemšana - izvēloties vispiemērotāko alternatīvu, kas atbalstīs un palīdzēs attīstīt organizāciju pareizajā virzienā.
- 5 Īstenošana un uzraudzība - lēmuma pārveidošana plānā, resursu sadale un izpilde.

Absolventu sekošanas rezultātu izmantošana iestādes stratēģijas un uzlabojumu plānošanā

Iestādei ir divas galvenās iespējas izmantot absolventu sekošanas rezultātus:

1 Kā pamatinformācija iestāžu stratēģijas un ilgtermiņa plānu atjaunināšanai, piemēram, izmaiņām studiju programmās.

2 Kā uzlabojumu ieteikumi, kas tiek pārveidoti par rīcības plāniem.

Kā plānot uzlabošanu

- ✔ Sākumā ir jānosaka prioritātes ierosinātajiem uzlabojumiem - viens no iespējamajiem veidiem ir izvēlēties uzlabojumus ar viszemākajiem izdevumiem, bet vislielākajām devumiem.
- ✔ Rīcības plāna sagatavošana katram uzlabojumu ieteikumam - atbildības, termiņa, budžeta utt. noteikšana.

Parasti, kad lēmums ir pieņemts un plāns tiek realizēts, jāinformē visi iesaistītie cilvēki par detaļām un jāpaskaidro, kāpēc šis uzlabošanas ieteikums tika īstenots. Ir svarīgi informēt cilvēkus, kuri ieteica dažādus uzlabojumus vai pat risinājumu alternatīvas, kāpēc viņu ierosinājums tiks/netiks realizēts. Šim solim ir nozīmīga loma cilvēku motivācijā piedalīties procesā arī nākamreiz. Visa procesa pamatā ir atklāta un skaidra komunikācija.

Iekļaujiet rezultātus PIA sniedzēja kvalitātes vadības sistēmā

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas galvenokārt ir vērstas uz izglītības kvalitātes uzlabošanu, taču nevajadzētu aizmirst arī to daļu, kas rada nepieciešamās saites starp profesionālajām skolām un darba tirgu. Galvenais jautājums ir, vai izglītības programmas ir labi piemērotas nākotnes vajadzībām darba tirgū. Veids, kā uzraudzīt atbilstību, ir iespējams, iesaistot ekspertus no izglītības iestāžu absolventu galvenajiem darba devējiem, galvenokārt regulārā studiju programmu un to organizācijas novērtēšanā. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmai nevajadzētu palaist garām informācijas vākšanu par absolventu panākumiem darba tirgū. Modelis, kā saistīt PIA ar darba pasauli, nebūtu pilnīgs bez sekošanas, izmantojot iepriekš noteiktas metodes, kā novērtēt un iekļaut absolventu sekošanas rezultātus studiju programmu organizācijā. Tāpēc nākamajā nodaļā aplūkoti veidi, kā izsekošanas metodoloģiju iekļaut PIA iestāžu kvalitātes nodrošināšanas sistēmās.

3. nodaļa

**PIA absolventu sekošanas
sistēmas ieviešana
organizācijas kvalitātes
nodrošināšanas sistēmā**

3. nodaļa

PIA absolventu sekošanas sistēmas ieviešana organizācijas kvalitātes nodrošināšanas sistēmā

Katrai izglītības iestādei ir sava kvalitātes vadības/nodrošināšanas sistēma. Iestādēm ir jāizmanto atbilstoša vadības sistēma, un nav svarīgi, kāds ir tās izmērs vai darbības joma. Tiek izmantotas dažādas kvalitātes vadības sistēmas un rīki, piemēram, atšķirīgi ISO standarti vai holistiskas pieejas, piemēram, EFQM izcilības modeļi, kopējā vērtēšanas sistēma utt. Izglītības iestādēm ir ļoti ieteicams izmantot dažas no šīm pieejām, piemēram, studentu datu vākšanu un analīzi - prezentēt studentus un absolventus, kuri ir uzsākuši karjeru vai turpina studijas citur.

PIA iestādēm ir īpaša iniciatīva "EQAVET" (Eiropas kvalitātes nodrošināšana profesionālajā izglītībā un apmācībā). EQAVET ir izstrādāts, lai nodrošinātu profesionālās izglītības un apmācības (PIA) kvalitātes nodrošināšanas starptautisko uzticamību, lai palīdzētu cilvēkiem, kuri vēlas turpināt izglītību un apmācību vai izmantot savu kvalifikāciju ārzemēs. EQAVET pamatā ir holistiska pieeja kvalitātes vadībai.

Parasti iestādē ir viens dokuments, kurā aprakstīta iestādes kvalitātes politika, galvenie procesi un pienākumi (kvalitātes rokasgrāmata, vadlīnijas, norādījumi vai tamlīdzīgi), kas nosaka kvalitātes vadības sistēmas izstrādi, ieviešanu un uzraudzību un palīdz personālam sazināties ar izglītojamajiem un ārējām ieinteresētajām personām.

Šis dokuments parasti aptver šādas tēmas:

- 1 Iestādes prezentācija.
- 2 Ievads kvalitātes vadības sistēmas piemērošanā.
- 3 Definīcijas un saīsinājumi.
- 4 Kvalitātes vadības sistēma: procesi un dokumentācijas prasības.
- 5 Kvalitātes politika un mērķi.
- 6 Vadības un personāla atbildība kvalitātes vadības sistēmas ieviešanā, iekšējā komunikācija.
- 7 Resursu pārvaldība: resursu, cilvēkresursu, tostarp apmācības, infrastruktūras un darba vides plānošana un nodrošināšana.
- 8 Galveno darbību un procesu vadība (t.i., apmācību pakalpojumi un citi pakalpojumi izglītojamām ieinteresētajām pusēm): galveno aktivitāšu plānošana, ar klientiem saistīti procesi, dizains un izstrāde, iepirkuma (publiskā iepirkuma) procedūras, galveno darbību īstenošana.
- 9 Mērīšana, analīze un uzlabošana.
- 10 Pielikumi: kvalitātes vadības procesu shēma, kvalitātes politikas izklāsts, ieviešana un uzraudzības plāns.

Ieteicams, lai PIA absolventu sekošanas sistēma, ko mēs piedāvājam šajā rokasgrāmatā, būtu integrēta PIA kvalitātes nodrošināšanas sistēmā iestādē kā neatņemams kvalitātes vadības process. Sekošanas sistēmas integrācija kvalitātes vadības sistēmā ietver dažādus soļus, kas aprakstīti turpmāk. Ir skaidrs, ka sekošanas sistēmas izveidei un izmantošanai jāatbilst pašreizējai PIA sniedzēja organizatoriskajai struktūrai un administrācijai un jābūt integrētai ar citiem iestādes procesiem.

Īstenojot vai atjauninot kvalitātes vadības sistēmu, procesā ir iesaistīta iestādes vadība, un vadītājiem jābūt procesa līderiem. Vadītājiem jāinformē iestādes darbinieki par to, kas notiks un kāpēc, kādi ir pozitīvie rezultāti, jādefinē mērķi un nepieciešamie resursi, jāsadala pienākumi, paturot prātā saskaņotību ar kopējo iestādes stratēģiju un to, ka iestādes pārskats ir regulārs process.

Lai iegūtu visaptverošu priekšstatu par iestādi, ieteicams veikt 4 EQAVET cikla darbības (attēls Nr. 3). EQAVET piedāvā PIA sniedzējiem vienkāršu veidu, kā uzraudzīt un uzlabot kvalitātes nodrošināšanu. Tas ir balstīts četru posmu plānošanā, ieviešanā, novērtēšanā un pārskatīšanā, kas ir daudzu citu kvalitātes nodrošināšanas pieeju pamatā.

Ir svarīgi saprast, kā iestāde integrē absolventu sekošanas sistēmu visos četros cikla posmos. Iestādēm jāņem vērā ieinteresēto personu iesaistīšanās nozīme katrā kvalitātes cikla posmā.

Kvalitātes cikls

Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūra profesionālajai izglītībai un apmācībām

1. Mērķis un plāns

Izveidot skaidrus, piemērotus un izmērāmus mērķus attiecībā uz politiku, procedūrām, uzdevumiem un cilvēkresursiem.

4. Pārskatīšana

Izstrādāt procedūras mērķa sasniegšanai un/vai jaunu mērķu sasniegšanai: pēc atgriezeniskās saites apstrādes galvenās ieinteresētās puses veic diskusijas un analīzi, lai izstrādātu procedūras izmaiņām.

2. Īstenošana

Izveidot procedūras, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu (piemēram, partnerattiecību attīstība, ieinteresēto personu iesaistīšana, resursu sadale un organizatoriskās vai darbības procedūras).

3. Vērtēšana

Izstrādāt mehānismu sasniegumu un rezultātu novērtēšanai, apkopot un apstrādājot datus, lai veiktu apzinātu novērtējumu

3. attēls: EQAVET kvalitātes aplis.¹

¹ EFQM Excellence Model. (2013). European foundation for Quality management. Skatīts: 2020.gada 5. maijā, [Tiešsaistē] Pieejams: <https://www.efqm.org/>

ABSOLVENTU SEKOŠANA 4 EQAVET CIKLA POSMOS

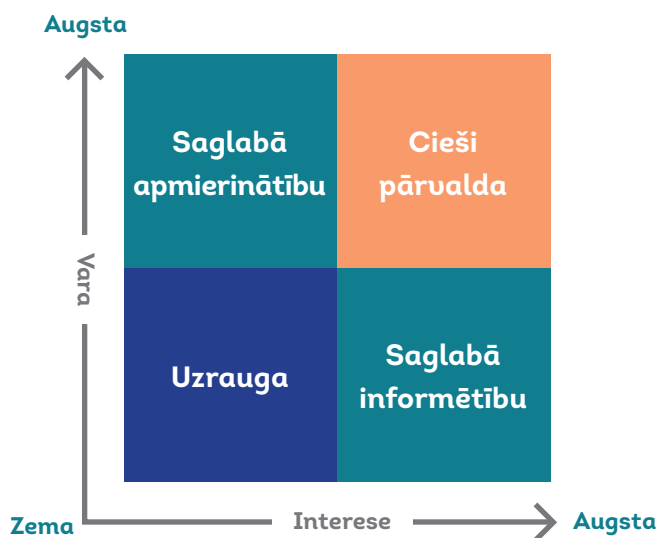
1) Plānošana

Pirmajā posmā iestādei jāplāno visas aktivitātes. Tai jāizlemj par vairākām tēmām:

- 1** Mērķis un uzdevumi.
- 2** Rādītāji.
- 3** Absolventu izsekošanas procesa regularitāte.
- 4** Kas tiks iekļauts (segmentēšana).
- 5** Kādi resursi ir nepieciešami.
- 6** Kādu metodiku iestāde izvēlēsies - aptauja, intervijas, fokusa grupas.
- 7** Kā tā izmantos rezultātus.

Vienmēr ir jāatspoguļo iestādes vīzija, misija un stratēģija. Šeit iestāde nosaka mērķus un uzdevumus, un ir jāņem vērā galveno ieinteresēto personu viedoklis un regulāri jāiesaista ieinteresētās personas. Ļoti svarīgi pirms ieviešanas posma noteikt mērķus, lai iestādei būtu sākuma punkts, novērtējot rezultātus. Vispirms iesaka saprast, kas ir iestādes ieinteresētās puses, un noteikt tām prioritāti (studenti, absolventi, darbinieki, partneri, sabiedrība utt.). Prioritāšu noteikšanai ieteicams izmantot “varas-interesu tīklu”, kur var salīdzināt ieinteresēto personu “varu” - cik liela ir ieinteresētās personas vara iestādē un “interese” - cik ieinteresēta iestādē ir persona (skat. Attēlu Nr. 4)

Varas/interese tīkls

4. attēls: Interese tīkls. Eurofortis apraksts

IZSEKOŠANAS SISTĒMAS SASKAŅOŠANA AR IZGLĪTĪBAS IESTĀDES STRATĒGIJU

Pieņemsim, ka izglītības iestādei ir ilgtermiņa plāns, kas ietver konkrētus mērķus apmēram 5 gadus tālā nākotnē. Ja tāda nav, tai jānosaka sava misija, mērķi un uzdevumi ilgtermiņa plāna veidā četriem līdz sešiem gadiem. Otrajam dokumentam vajadzētu būt gada ziņojumam, kas satur statistiku par galvenajiem izglītības un absolventu nodarbinātības rādītājiem. Šie divi dokumenti nosaka katras izglītības iestādes pašnovērtēšanas sistēmu. Abiem dokumentiem jābūt skaidri savstarpēji saistītiem; gada pārskats kalpo, lai uzraudzītu izglītības iestāžu ilgtermiņa plānā noteikto stratēģisko mērķu turpmāku izpildi. Trešais ļoti svarīgais elements ir sekošanai nepieciešamo datu novērtēšana. Izglītības iestādei jābūt datu bāzei, kas atbilst ne tikai dibinātāja gada rezultātu prasībām, bet arī tās plāniem un interesēm. Otrajai daļai pēc pētījuma jāpaplašina ziņojumi, un tas prasa pārdomāt datu bāzes struktūru tā, lai izsekošanas datus varētu viegli ievietot un ātri novērtēt.

Ilgtermiņa plāna un gada pārskata sagatavošanas/pielāgošanas un administratīvo datu un sistēmas uzlabošanas prakses apraksts:

1 Ja trūkst vai ir tikai neoficiāls ilgtermiņa plāns, vājš stratēģiskās plānošanas un datu reģistrēšanas līmenis: izglītības iestādēm ir jāizstrādā visaptverošs un reāls ilgtermiņa plāns un jāizveido jauna gada pārskata struktūra, lai izsekotu absolventus salīdzinājumā ar nākamajiem gadiem. Tie tiek publicēti atsevišķā nodaļā.

2 Ja ir labi attīstīta stratēģiskā plānošana, datu reģistrēšanas prakse un sekošanas elementu noteikšana, piemēram:

- ✔ Definējiet interesējošos rādītājus un atbilstošos apkopojamos datus,
- ✔ Izvēlieties aptaujas metodes,
- ✔ Veidojiet izlasi,
- ✔ Apkopojiet un pārskatiet absolventu administratīvo kontaktinformāciju,
- ✔ Novērtējiet un izmantojiet rezultātus ziņošanai un stratēģiskai plānošanai.

Plānošanai iestāde var izmantot, piemēram, integrēto rīcības plānu (IAP). Tas ir politikas instruments, ko parasti izmanto kā konkrētu atbildi uz politikas izaicinājumu. Nav vienotas veidnes, katra IAP ir individuāla un īpaša, ņemot vērā vietējo kontekstu, tēmu un pārklājumu.

Integrētā rīcības plāna galvenās daļas ir:

- 1 Pilsētas vide un problēmas vai politikas izaicinājuma noteikšana.
- 2 Fokusa un mērķu noteikšana.
- 3 Īpašu aktivitāšu plānošana.
- 4 Budžeta plānošana.
- 5 Īstenošanas ietvars.
- 6 Procesa izstrāde.
- 7 Potenciālo risku analīze.

2) Īstenošana

Šajā posmā iestādei būtu jārealizē plāni saskaņā ar stratēģiju, misiju un redzējumu. Iestāde saskaņā ar plānu veic dažādas absolventu sekošanas darbības - izstrādā sekošanas aptauju, noformē aptauju, veic aptauju, organizē intervijas un administrē datus.

Vadībai jābūt pārliecinātai, ka:

- ✔ Sadarbībai ir izvēlēti atbilstoši partneri;
- ✔ Mērķis ir uzlabot sniegtā pakalpojuma kvalitāti un atbilstību tirgum;
- ✔ Plānoto darbību realizēšanai ir nepieciešami resursi;
- ✔ Personāls savus uzdevumus pilda saskaņā ar plānu - komandas vadītājs (seko kopējam procesam un ir par to atbildīgs), administrators, IT eksperts, analītiķis un citi darbinieki;
- ✔ Personāls regulāri piedalās apmācībās, ievērojot plānu.

Novērtēšana (iekšēja un ārēja)

Katrā izglītības iestādē ir svarīgi novērtēt darbību un rezultātus un turpināt pilnveidošanas plānošanu. Ir divi galvenie virzieni - pašas institūcijas sistēmas un studiju programmu uzlabojumi.

Pirms sekošanas procesa sākuma iestādei jāizvēlas vērtēšanas metodika un rīki, kas atbilst tās vajadzībām. Ir divi vērtēšanas veidi - kvantitatīvais un kvalitatīvais. Kvantitatīvie mērījumi palīdz saprast - "cik", "cik liels", "cik daudz" utt. Kvalitatīvi vērtēšanas rīki ir, piemēram, izpratne, apmierinātība un attieksme.

Kad process ir pabeigts un dati ir analizēti, iestādei ir vērtīgs resurss, ar kuru strādāt tālāk. Absolventu sekošana/atgriezeniskā saite ir svarīga iestādei, jo tā ievērojami palīdz izprast darba tirgu un labāk sagatavot studentus darba dzīvei. Absolventu sekošanas rezultāti var izraisīt izmaiņas un jauninājumus izglītības iestādes studiju programmas piedāvājumā un stratēģijā.

Iestādes salīdzina un novērtē datus regulāri, parasti katru gadu, un “glabā” tos skaidrā un salīdzināmā veidā, lai redzētu tendences. Ieteicams, lai iestādes katru gadu (atkarībā no mērījumu regularitātes) noteiktu mērķus absolventu apmierinātības rādītājiem vai jebkuram citam galvenajam rādītājam, ko tā mēra, un izvēlētos etalonu, ar kuru salīdzināt un no kā mācīties. Šajā gadījumā kritērija iestādei vajadzētu būt līdzīgai un līdzīgā vidē kā vērtējamai iestādei. Attiecībā uz galvenajiem rādītājiem vienmēr ir lietderīgi gada salīdzinājumu uzrādīt diagrammā, kur var redzēt tendences gadu no gada (lai redzētu tendences, iestādei ir nepieciešami vismaz trīs periodu dati). Tādā veidā ir iespējams iegūt visaptverošu priekšstatu par absolventu sekošanas procesa galvenajiem rezultātiem un tos novērtēt, saprast, vai situācija uzlabojas vai nē, un tas ir pareizs līdzeklis uzlabojumu iespēju meklēšanai. Šos datus vēlāk var viegli izmantot iestādes iekšējā pārbaudē/pāsnovērtējumā.

Vadības pārskata procedūras un rīcības plāna izstrāde

Vadības pārskata/pāsnovērtēšanas laikā tiek pārskatīti iestādes procesi un rezultāti, ieskaitot studentu/absolventu sekošanas rezultātus un darbinieku apmierinātības rezultātus. Iestādes ievēro valsts noteikumus par mērījumiem un regulāras pāsnovērtēšanas veikšanu, taču tās var arī izlemt veikt pāsnovērtējumu pēc cita modeļa un brīvprātīgas attīstības principa (EFQM modelis, CAF modelis, EQAVET kvalitātes cikls utt.).

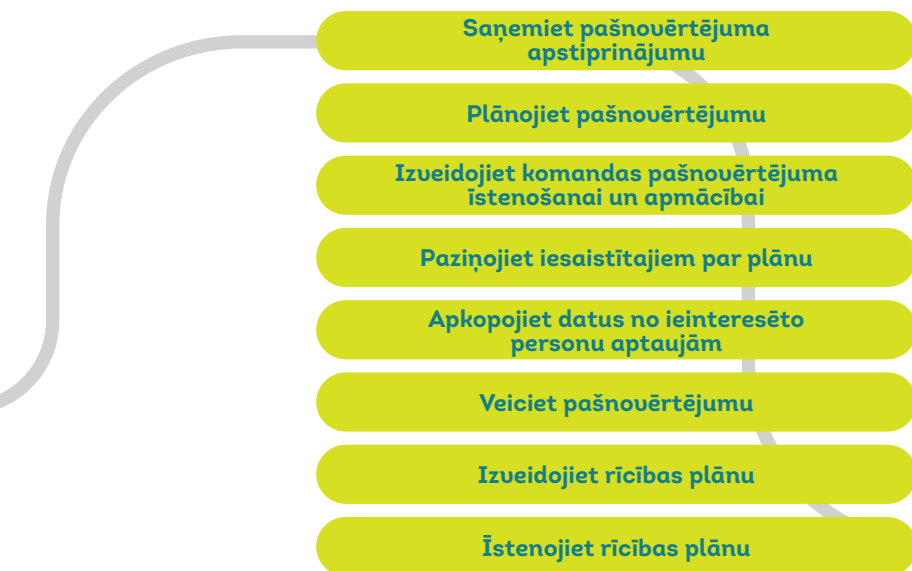
Pāsnovērtējums ir atbalsta rīks vadībai un darbiniekiem, kas var palīdzēt saprast:

- ✔ Darba struktūru iestādē;
- ✔ Brieduma un attīstības līmeni;
- ✔ Briedumu un attīstības līmeni salīdzinājumā ar citās iestādēm;
- ✔ Nepieciešamo attīstības līmeni;
- ✔ Nepieciešamos soļus, lai uzlabotu/mainītu/attīstītos;
- ✔ Visefektīvāko iespējamo attīstības sākumpunktu;

Pašnovērtējuma mērķis:

- ✔ Tas ir stratēģisks rīks, kas atbalsta biznesa plānošanu, stratēģijas izstrādi un darbības uzlabošanu;
- ✔ Tas rada holistisku priekšstatu par iestādi;
- ✔ Tas integrē visus ieinteresētos partnerus un kalpo par pamatu saziņai un paskaidrojumiem;
- ✔ Tas veicina izpratni par iestādi un rada "kopīgu valodu";
- ✔ Tā ir strukturēta uz faktiem balstīta metode;
- ✔ Tā veicina sistemātisku stipro un vājo pušu analīzi;
- ✔ Tā dod iespēju atrast iespējamus ieteikumus uzlabojumiem un izveidot attīstības projektus.

Pašnovērtēšanas process (5. attēls) visiem kvalitātes vadības rīkiem ir ļoti līdzīgs, un visi posmi ir svarīgi.

5. attēls: Pašnovērtēšanas soļi. Eurofortis apraksts

- 1 Lai sāktu ar pašnovērtējumu, ir jāsaņem visu - vadības komandas un iekšējo ieinteresēto personu - piekrišana.
- 2 Plānojot novērtējumu, iestādei ir jāsaprot, kas tiks iesaistīti kā iekšējie vērtētāji, kas tiks informēti, kāda ir regularitāte, laika grafiks un kādas metodes un rīki tiks izmantoti (CAF modelis, EFQM modelis utt.). Pašnovērtējuma termiņam nevajadzētu būt ilgākam par 2 mēnešiem, jo 2 mēnešu laikā var notikt daudzas izmaiņas, un uzlabojumu plāni var tikt realizēti un pabeigti. Pašnovērtējums jāiekļauj kā regulārs process, labākais ir to veikt katru gadu vai reizi divos gados.
- 3 Var izveidot vienu iekšējo vērtētāju komandu vai vairākas komandas atkarībā no iestādes lieluma un citiem faktoriem. Vienā komandā nekad nedrīkst būt vairāk par 6 cilvēkiem, jo novērtēšanas laikā notiks diskusijas un 6 ir maksimālais dalībnieku skaits produktīvai diskusijai.
- 4 Pēc tam plāns tiek paziņots visiem iesaistītajiem, un tiek organizētas nelielas apmācības, lai vienotos par vispārēju izpratni un pēc iespējas augstāku kvalitāti (iestādes mērķis), kāpēc iestāde ir izstrādājusi darbības konkrētā veidā, nevis citādi, un kāds būs iestādes, darbinieku un visu citu ieinteresēto personu pašnovērtējuma rezultāts.
- 5 Pirms pašnovērtējuma veikšanas jāpārbauda, kādi ir iestādes ieinteresēto personu aptauju dati, tostarp dati par absolventu sekošanas aptaujām. Ja trūkst kaut kas svarīgs, šī informācija jāsavāc pirms pašnovērtējuma uzsākšanas.
- 6 Veicot pašnovērtējumu, komanda/komandas apspriež un apkopo datus.
- 7 Kad pašnovērtējums ir pabeigts, turpinās darbs ar informāciju, kas iegūta no pašnovērtējuma un rīcības/uzlabošanas plāna gatavošana, atjaunināšana un realizēšana.

Pārskatīšana

Beigās procesā vēlreiz pārbauda, vai izvēlētā pieeja bija pareiza, vai rādītāji bija atbilstoši un piemēroti iestādes vajadzībām un vai iestāde apkopoja vēlamos rezultātus. Tiek vērtēta studentu/absolventu un personāla atgriezeniskā saite, tiek veiktas atbilstošas darbības, un iestāde pielāgo sistēmu, procesu un pasākumus - tas ir nebeidzams process, ko sauc par nepārtrauktas pilnveidošanās procesu.

Kad iestāde regulāri veic pašnovērtējumu, tā sniedz svarīgu informāciju par iestādi, kuru var izmantot un vajadzētu izmantot kritēriju noteikšanai. Salīdzinošā novērtēšana nozīmē ne tikai rezultātu salīdzināšanu, bet arī mācīšanos no citām iestādēm. Vissvarīgākais veiksmīgai kritēriju noteikšanai ir izvēlētā salīdzinošās novērtēšanas metodika un partneru izvēle. Ja tas tiek izdarīts pareizi, tas ievērojami uzlabos procesus, mērķus un palīdzēs iestādei iemācīties labāk pasniegt rezultātus.

4. nodaļa

On Track metodoloģija

4. nodaļa

On Track metodoloģija

Daudzas izglītības iestādes nepārtrauga absolventu nodarbinātību vai izveido tikai ad hoc datu bāzes par pirmajiem soļiem pēc skolas beigšanas, kuras pēc kontakta zaudēšanas parasti netiek pietiekami atjauninātas. Žēl, ka tā, jo, ja skolās nav sekošanas sistēmas, tām nav informācijas par absolventu nodarbinātību darba tirgū. Tomēr viņi arī zaudē iespēju saņemt absolventu un darba devēju atsauksmes. Piedāvātā On Track metodika sniedz norādījumus un standartizētu procedūru uzticamu, atbilstošu, ētisku un noderīgu datu iegūšanai.

Šajā projektā izveidotā On Track metodika ir precīzi izstrādāta šim nolūkam, lai veidotu efektīvu sekošanas sistēmu un ieviestu to skolas kvalitātes nodrošināšanas sistēmā. Aptaujas darba devēju vidū galvenokārt var izmantot, lai noteiktu viņu apmierinātību ar absolventiem, taču nozīmīgus darba devējus vai ekspertus varētu iesaistīt esošo studiju programmu un to turpmāko jauninājumu izstrādē un novērtēšanā. Tas nodrošina izglītības efektivitātes pieaugumu attiecībā uz absolventu rezultātiem, bet arī viņu uzņemšanu attiecīgajos amatos. Nesen nodarbinātie absolventi var nekavējoties reaģēt un sniegt informāciju par izglītības lietderību un neatbilstību viņu darbam. Metodikā "On Track" izglītības iestādēm ir visaptverošs rīks un zināšanas par to, kā veikt aptaujas sasniedzot pēc iespējas lielāku apmierinātību, un to ilgstošai izmantošanai par labu skolēnu izglītības un nodarbinātības uzlabošanai.

On Track fona pieeja ir vērsta uz studiju programmu panākumu novērtēšanu, tāpat uz absolventu viedokli, apmierinātību ar absolventu nodarbinātību. Konkrētas studiju programmas panākumus var novērtēt katru gadu, izmantojot turpmāku sekošanu, lai vāktu individuālus un apkopotus datus par viņu sākotnējo ienākšanu darba tirgū, gatavību darboties profesijā, bet arī viņu viedokli un pieredzi par programmas atbilstību. Kā jauniem darbiniekiem viņiem ir nesena pieredze, lai novērtētu mācību programmu, iegūtās zināšanas, prasmes, kompetences saistībā ar darbu.

Sekošanas sistēma ir paredzēta galvenokārt pašām PIA iestādēm, nevis Izglītības vai Darba ministrijām. "On Track" pieeja būtiskās metodes ziņā ir definēta kā datu un informācijas vākšana, veicot aptaujas ar studentiem un/vai absolventiem; par viņu progresu izglītībā - iegūtās zināšanas un prasmes; bet arī par viņu izpratni par savas izglītības efektīvu izmantošanu kvalitatīva darba atrašanai un turpmāku progresu darba tirgū. Sekošanas sistēma spēj izmērīt rezultātus, pamatojoties uz dažādiem rādītājiem, kurus var izmantot citiem mērķiem. Izsekošanas laikā tiek ģenerēti jauni primārie dati, kurus ir iespējams sadalīt kvalitatīvajos (teksta) un kvantitatīvajos (skaitliskajos) datos. Katram datu veidam ir nepieciešamas īpašas analīzes metodes un rīki. Principā iegūtie dati tiek koncentrēti dažādās tabulās un tiek izmantotas aprakstošās statistikas metodes. Kvalitatīvu datu gadījumā atbilžu biežums tiek salīdzināts un parādīts vizuāli, izmantojot joslu diagrammas vai sektoru diagrammas. Kvantitatīvie dati sniedz lielākas analītiskās iespējas, izmantojot vidējos lielumus, dispersijas, mediānas, kvantiles, lodziņus utt. Pieredzējušāki analītiķi var izmantot arī pielietotās korelācijas metodes, lai noteiktu atkarību starp mainīgajiem.

Kvalitatīvie dati:

- ✔ Biogrāfiskā un sociālekonomiskā informācija;
- ✔ Studiju intensitāte;
- ✔ Studiju metode;
- ✔ Kvalifikācija (-as);
- ✔ Iegūtie kredītpunkti;
- ✔ Studiju joma;
- ✔ Pāreja uz nodarbinātību vai tālākizglītību un apmācību;
- ✔ Ienākumi;
- ✔ Līguma veids;
- ✔ Nodarbinātības statuss;
- ✔ Nodarbošanās;
- ✔ Profesionālais statuss;
- ✔ Darbība, ģeogrāfiskā un/vai nozaru mobilitāte.

Kvantitatīvie dati:

- ✔ Studiju atbilstība nodarbinātībai;
- ✔ Darbam nepieciešamās prasmes / spējas, kas iegūtas studiju laikā;
- ✔ Dalība brīvprātīgā darba vai pilsoniskās līdzdalības aktivitātēs;
- ✔ Karjeras virzība un apmierinātība;
- ✔ Izpratne par izglītības un apmācību pieredzes kvalitāti un atbilstību.

No iespējamiem anketas jautājumiem var identificēt deviņus dažādus rādītājus. Izmantojot apkopotos kvalitatīvos un kvantitatīvos datus, absolventu procentuālo daudzumu var noteikt un analizēt, ņemot vērā šos 9 rādītājus:

- 1** Nodarbinātības statuss
- 2** Statuss tālākizglītībā un apmācībā
- 3** Saikne starp iegūto izglītību un pašreizējo nodarbinātību
- 4** Cik viegli vai grūti iespējams atrast darbu
- 5** Vadošā pozīcija
- 6** Pirmā alga pēc skolas beigšanas
- 7** Pašreizējā alga
- 8** Saikne starp tālākizglītības ceļu un iegūto izglītību
- 9** Varbūtība iegūt to pašu izglītību vēlreiz

Laika aptauja tiek veikta starp vismaz diviem laika punktiem, izmantojot apkopotus vai individuālus datus. Zināšanu datu bāzes struktūras izveide un sistēmas rīku izstrāde absolventu sekošanai ir diezgan sarežģīts uzdevums. Tāpat statistisko datu vākšana atspoguļo pieredzes trūkumu izglītības iestādēs, nosakot aptauju mērķus, piemērotas datu vākšanas metodes un izlases lielumu, motivējošu jautājumu izveidi un piemērotas datu analīzes metodes. Tāpēc metodoloģija koncentrējās uz piemērota modeļa izveidi, bet arī uz tādu soļu secības izveidi, kas sagatavoti pēc iespējas vienkāršākai ieviešanai PIA iestādēs. Precīzi definējot mērķi izmantot sistēmu un savāktos datus, ir svarīgi noteikt tās parametrus un, jo īpaši rezultātu izmantojamību.

ON TRACK METODOLOĢISKĀ PIEEJA

Koncentrējies uz šādiem galvenajiem jautājumiem:

Motivācija un izaicinājumi izglītības iestādēm sekošanas veikšanai: sekošana, ko galvenokārt veic administratīvi, rada aprakstošu statistiku. Katrai PIA iestādei ir jāprecizē motivācija, galvenie mērķi, kāda informācija trūkst pastāvīgai pilnveidošanai un kā rezultāti tiks izmantoti. Tāpēc sākumā ļoti tiek uzsvērtā On Track pieeja diskusijai. Neprecizējot motivāciju un nepārdomājot mērķus, aptauja beigsies bez panākumiem un ar ierobežotu izmantojumu.

Konteksts un mērķis: Absolventu sekošana nav pašmērķis, bet pastāv ilgtermiņa misijas, gada ziņojumu un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas kontekstā. Iespējams, ka kāds no dokumentiem vai kāda no sistēmām nav izglītības iestādēs. Šajā gadījumā nepieciešams sākt veidot pamatdokumentus vai sekošanas sistēmas, lai tos iekļautu esošajos stratēģiskajos un novērtēšanas dokumentos. Kad izglītības iestādē ir labi izstrādāta stratēģiskā plānošana, sekošanas sistēmas elementi veidos vitāli svarīgo daļu.

Sekošanas sistēmas skelets: pēc mērķu un lēmumu noteikšanas aptaujas darbības joma nonāk apsekojuma pamata dizaina izveidošanas stadijā. Vissvarīgākais ir definēt interesējošos rādītājus un atbilstošos apkopojamos datus; izvēlēties aptaujas metodes; izveidot izlasi; apkopot un pārskatīt absolventu administratīvo kontaktinformāciju; novērtēt un izmantot rezultātus ziņošanai un stratēģiskai plānošanai.

Sekošanas procedūru izveidošana: šajā daļā jau aplūkota aptaujas praktiskā īstenošana. Ir lietderīgi uzdot fundamentālus jautājumus par aptaujas iestādi un īstenošanu: Kas ir jādara un kādi ir vēlamie rezultāti; Kas ir komandas vadītājs, administrators, analītiķis. Kad sākas sagatavošanās un kurš ir ideālais gada periods aptaujas veikšanai. Kā tiks veikta aptauja?

Apmācība: Tā kā izsekošana izglītības iestādē ir jauna, ir jāorganizē seminārs un darbnīca, kas veicina konkrēto mērķu sasniegšanu, lai izveidotu izsekošanas mehānismu un integrētu to kvalitātes nodrošināšanas sistēmā. Priekšlikums par semināru darbiniekiem, kas iesaistīti izsekošanas sistēmas izveidē, ir 4. pielikumā.

Rādītāju un administratīvo datu apraksts: Visi dati tiek automātiski ievadīti sagatavotajā, strukturētajā datu bāzē. Tas prasa kvalificētu darbu pirms sekošanas. Pirms aptaujas sākuma ir jānosaka interesējošie rādītāji (amata apraksts, amats, nepieciešamais izglītības līmenis, nepieciešamo apmācību ilgums, iegūto zināšanu izmantošanas līmenis, apmierinātība ar darbu utt.), bet arī nepieciešamie administratīvie dati par respondentiem.

Anketas un izlases izveide: aptaujas saturam nevajadzētu aprobežoties ar nodarbinātību un nodarbinātību, nodarbinātības līmeni un algu līmeni. Tai drīzāk būtu jānovērtē absolventa ienākšana darba tirgū kā sarežģīts un daudzdimensionāls process. Rīkā On Track ir ieteicamās pamata anketas. Tajā pašā laikā tas ņem vērā kontekstu, lai kalpotu citiem alternatīviem mērķiem, un tāpēc vērš uzmanību uz citām tēmām, kuras izglītības iestāde var izvēlēties aptaujai. Lai sasniegtu aptaujas reprezentativitāti, ir jāizpilda divi pamatpieņēmumi - izlases lielums un strukturālās īpašības. Lai sasniegtu reprezentatīvus rezultātus, ieteicams veidot kvotu izlasi. Tomēr ir ieteicamas arī citas datu vākšanas metodes - intervijas, fokusgrupas utt.

Veiciet sekošanas aptauju: pirms aptaujas sākšanas ir jāpārbauda daži svarīgi punkti, kas ir uzskaitīti rīkā On Track. No tā ir atkarīga darba izpilde un aptauju rezultāti, kā arī to izmantojamība. Kad aptaujas jautājumi ir publicēti, vairs nav iespējams atgriezties un labot kļūdas.

Sekošanas sistēmas integrācija ar kvalitātes nodrošināšanas sistēmu: Sekošanas sistēma nav vienreizēja darbība. Tā ir pilnvērtīga un svarīga darbība, kas jāintegrē kvalitātes nodrošināšanas sistēmā.

Kā izmantot On Track modeļa aptaujas

Lai sniegtu tehniskas norādes PIA pakalpojumu sniedzējiem, kuri vēlas izstrādāt un izveidot PIA absolventu sekošanas sistēmu, On Track projekts ir izstrādājis tehnisko rokasgrāmatu, kuras pamatā ir On Track metodika. Tehniskā rokasgrāmata papildina metodisko ceļvedi un tajā aplūkoti tehniskie aspekti par to, kā pielāgot modeļa aptaujas un tās izmantot. Sekošanas modeļa aptaujas ir trīs līmeņos, septiņās valodās un 2 dažādos rīkos (Google veidlapa un Limesurvey). Abas veidlapas ir ieteicamas On Track aptaujām, lai gan starp tām ir vairākas atšķirības. Google veidlapas ir bezmaksas rīks, viegli apgūstams pašmācības ceļā, taču problēmu gadījumā klientu atbalsts nav pieejams, tikai diskusijas un neformāli mācību video. Aptaujas rezultāti ir gūstami Excel formātā, un pēc tam šajā programmatūrā var izmantot diagrammu veidošanas rīkus. Limesurvey galvenokārt paredzēts mārketinga izpētei, tai ir labāka un draudzīgāka funkcionālitāte, savai datu analīzes rīki un atbalsts audio, attēliem un video, bet jāveic ikmēneša maksa.

Tehniskā rokasgrāmata, intelektuālie rezultāti un kontaktinformācija par aptaujas rīku izmantošanu ir atrodama projekta tīmekļa vietnē <http://www.ontrack-project.eu/en/>

Secinājumi

Nepārtraukti ir jāattīsta labāka PIA sistēma un jāuzlabo profesionālās izglītības prestižs visās Eiropas valstīs. Absolventu sekošana ir ļoti svarīgs informācijas resurss, kas var palīdzēt veikt uzdevumus un izprast augošo izglītības iestāžu skaitu.

No individuāla iestādes viedokļa skata absolventu apmierinātība un rezultāti būtiski ietekmē iestādes rezultātus un nākotni. Ir svarīgi pēc iespējas vairāk zināt ne tikai par studentiem, bet arī par absolventiem, jo tieši tā var iegūt visaptverošu ieskatu un vienotu priekšstatu par iestādi un tās iespējamiem attīstības veidiem. Neatkarīgi no tā, vai tā ir vispārēja iestādes attīstība vai programmas pilnveidošana, izmantojot šo informāciju, PIA iestāde veido vērtīgu zināšanu datu bāzi pašreizējām un turpmākajām aktivitātēm, un attīstībai. Tas palīdz izglītības iestādēm paredzēt iespējamās nākotnes profesijas un būt gataviem piedāvāt šādas studiju programmas studentiem.

Parasti absolventu izsekošana palīdz saprast, kuras kvalifikācijas un profesijas ir nepieciešamas darba tirgū un vai piedāvātā studiju programma ir saderīga ar katras valsts darba tirgus vajadzībām atsevišķi vai Eiropas līmenī. Visa šī informācija var palīdzēt veidot labāku izglītības sistēmu, un tā kalpo kā atbalsts Eiropas ekonomikai. Kad izglītības iestādei ir informācija par absolventiem un tā veic pasākumus, lai īstenotu visas nepieciešamās izmaiņas programmās un iestādē, tā darba tirgū ieved daudz labāk sagatavotus profesionāļus, kuri pēc tam var veidot labāku nākotni visai ekonomikai.

1. pielikums

Gadījumu izpēte

Gadījumu izpēte

BULGĀRIJA

Saskaņā ar 2017. gadā Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļaušanas ĢD (EMPL ĢD) veikto Eiropas pētījumu "PIA absolventu izsekošanas pasākumu kartēšana ES dalībvalstīs" Bulgārija ir viena no valstīm, kurā "pašlaik nav nevienas PIA absolventu izsekošanas iniciatīvas".

Izsekošanas rīku izmēģinājuma ieviešana Bulgārijā

Profesionālās izglītības centrs (CVT), kas piedalījās On Track pilotprojektā, ir viens no lielākajiem pieaugušo apmācības centriem Bulgārijā. Tomēr līdz šim nav izveidota prakse PIA absolventu izsekošanai. Pirms izmēģinājuma pētījuma centrs kā labu praksi noteica aktīvu sadarbību ar nodarbinātības iestādēm, no kuriem iegūst informāciju, vai absolventi ir nodarbināti vai ir reģistrēti kā bezdarbnieki. Diemžēl tas ir iespējams tikai apmācībām, kuras finansē valsts kvalifikācijas, pārkvalifikācijas un nodarbinātības programmas

Pieredze ar On Track sistēmu

Galvenās problēmas, ar kurām nācās saskarties CVT aptaujas testēšanas laikā, bija:

- ✓ Nav pieejama liela daļa ar absolventu e-pastiem;
- ✓ Nepareizi iesniegtas e-pasta adreses, par kurām tika saņemti ziņojumi par neesošu vai nepiegādātu ziņu;
- ✓ Īpaši zema absolventu aktivitāte, kuriem tika adresētas aptaujas

Aptauju nosūtīšanas laikā tika saņemts liels zvanu skaits no cilvēkiem, kuri neizprata, kāpēc notiek šī aptauja. Daļa apmācību tika organizētas saskaņā ar nacionālajām programmām un ir paredzētas bezdarbniekiem. Viena no zvanījušo absolventu bažām bija, vai viņiem nebūs jāatdod nauda par pabeigtajām mācībām, ja viņi neatradīs darbu.

Apstrādājot datus, atklājam, ka lielākā daļa aptaujāto apmācīto personu ir bez darba. Iespējams, ka viens no iemesliem ir pašreizējā koronavīrusa pandēmija, taču šī statistika ir ļoti nelabvēlīga. Lielākā daļa kursu, ko cilvēki ir pabeiguši, ir tūrisma un pakalpojumu jomās, kurās 2020. gadā būtiski ir samazinājušās aktivitātes.

Rezultāti un secinājumi

1 Ja nolemjam ilgtermiņā ieviest izsekošanas mehānismu, jāveido visaptveroša pieeja. Ir svarīgi, lai dati būtu atjaunināti un derīgi.

2 Jānosaka atbildīgais eksperts, kurš iesaistīsies darbā - absolventu personas datu vākšanā, pārbaudē un glabāšanā, informējot viņus par gaidāmo pētījumu, iestājoties kursā, un atgādinot apmācības beigās.

3 Lai iegūtu maksimālu rezultātu, ir svarīgi precīzi plānot aptaujas laiku un mērķa grupu.

Iespēja, ko saņēmām, iesaistoties On Track projekta īstenošanā, rosināja mūs saturā ziņā pārdomāt kvalitātes nodrošināšanas stratēģiju. Sapratām, ka mums kā apmācību nodrošinātājam ir vēl viena galvenā loma - nodrošināt pāreju uz nodarbinātību un apņemties novērtēt karjeras panākumus tiem, kuri ir pabeiguši mūsu kursus.

Saskaņā ar 2017. gadā Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļaušanas ĢD (EMPL ĢD) veikto Eiropas pētījumu "PIA absolventu izsekošanas pasākumu kartēšana ES dalībvalstīs" Kipra ir viena no valstīm, kurā "pašlaik nav nevienas PIA absolventu izsekošanas iniciatīvas".

Izsekošanas rīku izmēģinājuma ieviešana Intercollege

Pēdējo desmit gadu laikā Intercollege ir koncentrējies uz 5 galvenajām studiju programmām: Kulinārija, Estētika, Mehāniskās instalācijas, Automobiļu inženierzinātnes un Mašīnzinātne. Pašlaik Intercollege ir aptuveni 300 studentu, kuri mācās trīs studiju līmeņos (diploms, augstākais diploms un bakalaura grāds). Intercollege nebija oficiālas procedūras, lai sazinātos ar absolventiem, taču kopš 2018. gada un pēc GDPR regulas ieviešanas 2016. gadā tā ir sākusi apkopot datus, lai tos izmantotu uzraudzības un nodarbinātības, kā arī mārketinga vajadzībām. Tomēr galvenais mērķis šobrīd ir Absolventu kopienas izveide.

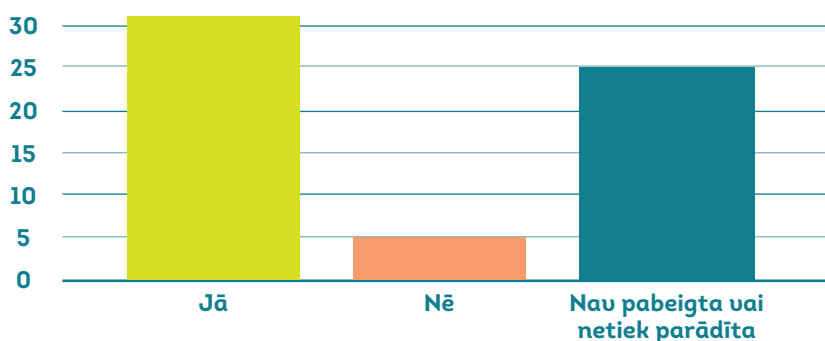
Kipras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas un akreditācijas aģentūras (CYQAA) mērķis ir uzlabot augstākās izglītības iestādes un studiju programmas, tāpēc tā ir noteikusi stingrākas procedūras un biežāk apmeklē izglītības iestādes, lai pārbaudītu progresu. Rezultātā Intercollege tiek reformēti un pielāgoti GDR attiecībā uz absolventu izsekošanu, lai sasniegtu minēto mērķi, iegūstot absolventu atsaucsmes.

Pieredze ar On Track sistēmu

Intercollege kā partneris projektā On Track, kura mērķis ir ieviest rīkus absolventu izsekošanai, uzsākt absolventu kopienas izveidi un uzraudzīt absolventu nodarbinātību.

Divi Intercollege darbinieki piedalījās apmācībās Atēnās, kur aktīvi strādāja, lai pielāgotu anketas aptauju EKI 6. – 7. līmenim. Sākotnēji radusies problēma bija saistīta ar absolventu piekrišanas saņemšanu dalībai aptaujā. Intercollege kā privāts PIA sniedzējs ir absolventu nejaušus datus apkopojis tikai statistikas vajadzībām, taču no 2018. gada un pēc VDAR regulas apstiprināšanas un izveidošanas Intercollege ir sākusi studentus reģistrācijas laikā lūgt sniegt piekrišanu personas datu izmantošanai ne tikai statistikas vajadzībām, bet arī absolventu datu bāzes izveidei, kas ir būtiska pārmaiņa.

Nebija viegli sazināties ar absolventiem, īpaši ar tiem, kuriem mums nebija VDAR piekrišanas, un viņu glabātie dati bieži bija novecojuši, piemēram, e-pasta adreses un tālruņa numuri. Iepriekšējās problēmas ar VDAR noveda pie absolventu sāklapases ielūguma izveidošanas, kurā iekļauta rindkopa par šo jautājumu. Diagrammā zemāk parādīti šī atbilstības pieprasījuma sākotnējie rezultāti.

Mūsu aptaujas testēšana notika 2020. gada novembrī divos posmos, sasniedzot apmēram 730 absolventus un saņemot atbildes tikai no 95. Mēs zinājām, ka Kipras grieķu mentalitāte un uzvedība, atbildot uz aptaujas anketām, nav īpaši izpalīdzīga, tāpēc centāmies to mainīt, personīgi sazinoties un piezvanot pa tālruni, lai vēlreiz lūgtu mūsu absolventu ieguldījumu šajā aptaujā, joprojām gaidot vairāk atbildes.

Rezultāti un secinājumi

Neapšaubāmi tā bija ļoti laikietilpīga un grūta procedūra, lai aptauja tiktu veikta atbilstoši mūsu organizācijas vajadzībām un prasībām, tāpēc esam vienojušies, ka IT ekspertiem vajadzētu iesaistīties šādās procedūrās.

Pagaidām rezultāti nav tik daudzsoļi, taču, tā kā mēs plānojam ieviest rīku mūsu organizācijas Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas komitejas noteikumos (IQAC), visa metodika un pieredze, kas iegūta, veicot apsekojuma izmēģinājuma procesu, tiks izmērīta un labāk izmantota nākotnē mērķiem attiecībā uz starpkoledžas absolventu sabiedrību. Tagad, kad VDAR jautājumi ir atrisināti, tiek uzskatīts, ka absolventu izsekošana būs daudz vienkāršāka procedūra, kas palīdzēs Intercollege uzturēt sakarus un/vai sazināties ar absolventiem, kā arī pilnveidot konsultāciju pakalpojumus un veidot saikni ar darba tirgu.

Saskaņā ar 2017. gadā Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļaušanas ĢD (EMPL ĢD) veikto Eiropas pētījumu "PIA absolventu izsekošanas pasākumu kartēšana ES dalībvalstīs" Grieķija ir viena no valstīm, kurā "pašlaik nav nevienas PIA absolventu izsekošanas iniciatīvas". Absolventu uzskaitē Grieķijā nav obligāta, un tā nav izplatīta prakse ne valsts, ne individuālā profesionālās izglītības mācību centra līmenī.

Izsekošanas rīku izmēģinājuma ieviešana IEK DELTA

IEK DELTA izveidoja 1971. gadā un drīz tā kļuva par Grieķijas profesionālās apmācības līderi, ko apstiprināja Grieķijas Izglītības ministrija un ES. Ar 49 gadu pieredzi privātajā izglītībā, piedāvājot EKI 5. līmeņa pēcvidusskolas apmācības programmas. Tās mērķis ir nodrošināt sniegto zināšanu kvalitāti un augstu profesionālās rehabilitācijas un nodarbinātības līmeni.

IEK DELTA darbojas 4500 m² lielā augstas kvalitātes ēkā, kas atrodas Atēnu centrā. Jauno tehnoloģiju aprīkojums, specializētās laboratorijas, projektu telpas un tematiskās klases aizņem lielāko daļu funkcionālās telpas ēkā. Kopš 2018. gada jūnija IEK DELTA ir izveidojusi jaunu pilsētīņu Atikas rietumos, ievērojot to pašu dizainu un kvalitātes modeli.

IEK DELTA ir izstrādājusi unikālu mācību vidi, kurā 53 specialitātes ir sadalītas 5 skolās:

- ✔ Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju skola
- ✔ Tūrisma un kulinārijas skola
- ✔ Skaistuma un veselības skola
- ✔ Mākslas un izglītības skola
- ✔ Biznesa un komunikācijas skola

Pieredze ar izsekošanas sistēmu

IEK DELTA izveidoja komandu, kurā piedalījās ģenerāldirektors Konstantinos Kiousis un mārketinga departamenta darbinieki mārketinga direktores Sofijas Spilioti vadībā.

Tā kā šī bija pirmā reize, kad IEK DELTA veica izsekošanas aptauju, tika ieguldīts daudz pūļu, lai izveidotu iepriekšējo absolventu kontaktu datu bāzi. Tika izmantota informācija no dažādām datubāzēm, galvenokārt datu bāzes no reģistrācijām un no mārketinga nodaļas. Dažādām datu bāzēm bija jābūt integrētām un iztīrītām, jo tās ietvēra nevecojušus datus, dublikātus utt. E-pasta kontaktu datu bāzu izstrāde bija liels izaicinājums – priekšnoteikums aptaujas izsūtīšanai.

IEK DELTA izvēlētais rīks bija Google veidlapas 4-5. līmeņa aptauja. Google veidlapas izvēle notika tāpēc, ka tā ir vienkāršāka un vieglāk lietojama.

IEK DELTA pielāgoja anketu savām vajadzībām. Šajā procesā piedalījās dažādas personas, tostarp darbinieki no vadības, mārketinga nodaļas un skolotāji. Gala anketu veido divas daļas, viena standarta daļa un otra izvēles daļa.

Mārketinga nodaļa izstrādāja ielūguma e-pastu. Tika pievērsta uzmanība, lai motivētu absolventus aizpildīt aptauju.

Rezultāti un secinājumi

IEK DELTA veica izsekošanu divās kārtās, kurās piedalījās attiecīgi 1373 un 1264 respondenti.

Rezultāti no abām tiešsaistes aptaujas kārtām nebija apmierinoši. Pirmajā kārtā tikai 29% saņēmēju atvēra e-pastu, 5% noklikšķināja uz aptaujas saites un neliela daļa - 2,1% aptauju faktiski aizpildīja. Lielākā daļa saņēmēju (71%) neatvēra e-pastu. Zemas atsaucības iemesli var būt tas, ka absolventi, iespējams, ir mainījuši e-pasta adresi vai e-pasta ziņojumi ir nonākuši mēstuļu mapē. Liels izaicinājums joprojām ir uzturēt derīgu e-pasta adrešu datu bāzi un pārliecināties, ka absolventi patiešām saņems paredzēto informāciju.

Galvenie šķēršļi, ar kuriem saskārās IEK DELTA, ir:

- ✔ Grūtības pirmo reizi izveidot e-pasta kontaktu datu bāzi. Tā kā tas tika paveikts, centram tagad ir derīga datu bāze, kuru var izmantot nākotnē.
- ✔ VДАР jautājums un absolventu personiskās informācijas aizsardzība. Vēstulē, kuru IEK DELTA nosūtīja, bija iespēja atteikties no adresātu saraksta. Esošajiem un nākamajiem studentiem ir jābūt rakstiskajai piekrišanai par dalību absolventu tīklos un turpmāku e-pastu saņemšanu no IEK DELTA.

Pirmo divu kārtu rezultātā IEK DELTA ir pieņēmusi šādus lēmumus un darbības:

- ✔ Samazināt anketas apjomu un koncentrēties uz mazākiem un svarīgākiem nodarbinātības rādītājiem;
- ✔ Izmantot citus līdzekļus, lai sazinātos ar absolventiem (telefona intervijas);
- ✔ Palaist 3. izsekošanas aptaujas kārtu, izmantojot telefona intervijas visiem absolventiem (vairāk nekā 1300 respondentiem). Šim nolūkam IEK DELTA ir nodarbinājis pētnieku, kurš strādās pie šī uzdevuma.

Saskaņā ar 2017. gadā Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļaušanas ĢD (EMPL ĢD) veikto Eiropas pētījumu "PIA absolventu izsekošanas pasākumu kartēšana ES dalībvalstīs" Grieķija ir viena no valstīm, kurā "pašlaik nav nevienas PIA absolventu izsekošanas iniciatīvas". Bet ir daži noteikumi par profesionālās izglītības iestādes vai skolas, kas īsteno profesionālās izglītības programmu, gada pašnovērtējuma ziņojumu.

Izsekošanas rīku izmēģinājuma ieviešana Latvijā

Koledža, kas piedalījās On Track izmēģinājumā, ir augstākās izglītības iestāde, kas no valsts budžeta līdzekļiem piedāvā divas pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības studiju programmas - Māksliniecības un medicīna, kā arī profesionālās izglītības programmu Māksliniecības.

Koledžas mērķis ir veicināt kvalitatīvu medmāsu un ārstu palīgu profesionālo izglītību un iespējamo tālākizglītību saistībā ar darba tirgus prasībām, izmantojot esošos intelektuālos, tehniskos materiālus un finanšu resursus, attīstot ciešāku sadarbību starp pasniedzējiem, veicinot studiju priekšmetu savstarpēju integrāciju un sadarbību ar kolēģiem ārvalstīs, kā arī mācībspēku modernizāciju un studentu mijiedarbību mācību un mācīšanās procesā.

Pieredze ar On Track sistēmu

Saskaņā ar tiesību aktu prasībām katru gadu koledža veic absolventu aptauju. Galvenais uzvars likts uz jauno absolventu intervēšanu un koncentrējas uz konkrētu atgriezeniskās saites tēmu, ko nosaka tiesību akti, jo šie dati ir nepieciešami pašnovērtējuma ziņojumam.

Absolventu izsekošanas laikā rodas daudz šķēršļu, un On Track projekta anketu testēšananebija izņēmums. Pēc koledžas beigšanas studenti nav sasniedzami, viņi diezgan bieži maina tālrunu numurus un e-pasta adreses. Turklāt absolventi nav īpaši atsaucīgi šādām aptaujām.Veicot absolventu aptauju, jāņem vērā individuālo/perso-

nas datu aizsardzības likumu ierobežojumi, ir nepieciešams laiks un pūles, lai pārvarētu tehniskos un juridiskos šķēršļus, lai varētu izmantot datus.

Lai iegūtu lielāku skaitudatu par absolventiem, koledža kvalifikācijas darba aizstāvēšanas laikā intervēja potenciālos absolventus (tostarp viņiem tiek lūgts atjaunināt savu kontaktinformāciju (e-pasta adrese, tālrunis), ja tā ir mainījusies studiju laikā). Līdz 2019./2020. mācību gada pavasara semestrim topošo absolventu anketas Koledžā tika izstrādātas un izsniegtas aizpildīšanai papīra formātā, tādējādi nodrošinot lielāku respondentu skaitu. Sākot ar 2019./2020. mācību gadu, Covid-19 ierobežojumu dēļ aptauja tika veikta attālināti Google veidlapās, nosūtot potenciālajiem absolventiem saiti uz aptauju pa e-pastu, kuru adreses studenti kā saziņas līdzekli sniedza mācību procesa laikā, On Track pilotēšanas koledža izmantoja absolventu sniegtos kontaktus un nosūtīja uzaicinājumus piedalīties aptaujā.

Rezultāti un secinājumi

Salīdzinot ar iepriekšējo anketu, kuru Koledža izmantoja, On Track aptaujas rīki piedāvā nedaudz plašākas absolventu izsekošanas iespējas, tāpēc koledža ieguva vairāk datu analīzei.

Pilotēšanai Koledža izvēlējās izmantot Google veidlapas. To izmantošanas priekšrocība ir tā, ka var uzreiz iegūt vizualizētu pārskatu par aptaujas rezultātiem, vienlaikus apstrādājot teksta informāciju. Iegūtā On Track pilotēšanas informācija sniedz iespēju uzlabot studiju procesu un kvalitāti, kā arī mainīt studiju saturu darba tirgus vajadzībām atbilstošā virzienā. Turklāt iespējams noskaidrot, vai koledžas absolventi ir gatavivēlas turpināt studijas augstākā kvalifikācijas līmenī, kā arī uzzināt, cik procentu absolventu paliek profesijā (proti, vai viņi atbilst valsts plāniem par darbaspēka ieguvumu, finansējot šos pētījumus no valsts budžeta).

Absolventu izsekošana nav vienreizēja darbība, tāpēc On Track projekta rīki un metodika var sniegt lielu atbalstu PIA iestādēm, lai izveidotu vai uzlabotu jau esošo absolventu izsekošanas sistēmu, un tā kalpo kā instruments PIA kvalitātes uzlabošanai.

Slovākijā nav juridiska pienākuma veikt PIA vai AII absolventu izsekošanu.

Izsekošanas rīku izmēģinājuma ieviešana Košices Tehniskajā universitātē

Košices Tehniskā universitāte (TU Košice), Slovākija, sastāv no deviņām fakultātēm un nodrošina izglītību un pētniecību galvenokārt dažādās inženierzinātņu disciplīnās, bet arī ekonomikā un mākslā. Šobrīd TU Košice ir aptuveni 9500 studenti, kuri mācās trīs studiju līmeņos (bakalaura, inženierzinātņu un doktora grāda). TU Košice jau ilgu laiku saņem studentu atsauksmes un cenšas atbalstīt ciešākas attiecības ar absolventiem, taču absolventu nodarbinātības uzraudzība ir nekonsekventa, vienreizēja un notiek fakultāšu līmenī. Šobrīd Slovākijas augstākās izglītības akreditācijas aģentūra cenšas paaugstināt augstākās izglītības iestāžu kvalitāti un ir sagatavojusi jaunus standartus universitātēm. Universitāšu pienākums ir vākt, analizēt un izmantot attiecīgo informāciju, lai efektīvi vadītu studiju programmas un citas aktivitātes. Galvenie izglītības rādītāji ietver absolventu un darba devēju viedokli un absolventu nodarbinātību.

Pieredze ar On Track sistēmu

Tehniskā universitāte kā O Trackprojekta dalībnieks ir nolēmusi ieviest O Track sistēmu absolventu nodarbinātības uzraudzībai. Trīs TU Košice darbinieki piedalījās apmācībās Atēnās (Rektorāta studiju nodaļas darbinieks, dekāna vietnieks izglītības jomā vienā no fakultātēm un viens no projekta O Trackekspertiem), kuri aktīvi strādāja pie anketas EKI 6. – 7. līmeņa. Pirmais šķērslis, ko viņi atklāja, bija iegūt piekrišanu dalībai aptaujā. Ar visiem studentiem, kas absolvēja, sazinājās ar lūgumu iegūt privātu e-pasta adresi, uz kuru pēc studiju beigšanas būs iespējams nosūtīt anketu. Visiem TU Košice studentiem ir skolas e-pasta adreses, kas ir derīgas tikai ierobe-

žotu laiku pēc skolas beigšanas. Aptaujas veikšanai bija nepieciešama jaunu e-pasta adrešu iegūšana, kā arī piekrišana. Pēc tam On Track aptauja tika veikta no 2020. gada septembra līdz novembrim, atlasot 620 absolventus no 2020. gada un 3500 absolventus no iepriekšējiem gadiem. Aptaujas 6 nedēļu laikā trīs reizes studentiem tika nosūtīts atgādinājums ar lūgumu aizpildīt anketu, kas ievērojami palielināja atbilžu līmeni.

Rezultāti un secinājumi

Košices Tehniskā universitāte saprot izglītības kvalitātes paaugstināšanas nozīmi, uzraugot absolventu nodarbinātību. Galvenais panākums bija izglītības prorektora atbalsts, kurš pēc tam popularizēja izsekošanas ideju visu deviņu fakultāšu līmenī. Turklāt Elektrotehnikas un informātikas fakultātes studentiem komandas projekta «Living IT» ietvaros tika dots uzdevums sagatavot aptauju nākamajiem gadiem tā, lai tas radītu zemu slogu administratoriem un tiktu nodrošināta visaugstākais iespējamais atbilžu līmenis. Tika izveidota jauna IT vide apsekojumiem un studentu datu bāzēm, un atrisināts jautājums par adrešu iegūšanu no jaunajiem absolventiem, izmantojot VDAR veidlapu. Tika izdomātas anketas modifikācijas, datu bāzes filtrēšanas iespējas, kā arī anketu novērtēšana fakultāšu līmenī. Viennozīmīgi var apgalvot, ka On Track projekts spēra pirmo nozīmīgo soli absolventu izsekošanā un turpmākie TU Košice vadības soļi nodrošināja On Track metodikas ilgtspēju un spēju veidošanu izglītības atbalsta kvalitātes jomā.

Spānijā nav juridisku pienākumu attiecībā uz PIA absolventu izsekošanu, ir tikai dažādi noteikumi par informācijas apmaiņu.

Izsekošanas rīku izmēģinājuma ieviešana Politeknika Ikastegia Txorierri

Politeknika Ikastegia Txorierri (www.txorierri.net) ir Zinātnes, tehnoloģiju un profesionālās izglītības un apmācības vidusskola (EKI 4. un 5. līmenis) Basku reģionā. Katru gadu skola nodrošina izglītību vairāk nekā 400 pilna laika studentiem un 1000 un vairāk pieaugušiem nepilna laika izglītojamiem ar 45 cilvēku personālu.

Politeknika Txorierri Ikastolen Elkarte ir 91 skolas tīkla dalībniece, kas no pamatskolas līdz pēcvidusskolai izglītību nodrošina basku valodā, 52 no šīm skolām atrodas Basku zemē, bet pārējās - Francijas dienvidos. Skola pieder HETEL tīklam, kurā ietilpst 26 subsidētās PIA skolas Basku reģionā (www.hetel.org). Lielākā daļa saistīto skolu, piemēram, PIT, nodrošina arī pamatskolas un vidusskolas izglītību. Tīklā notiek inovācijas prakses, internacionalizācija un mobilitātes organizēšana un tehniskie projekti. Anabel Menica (Politeknika Txorierri darbinieks) ir Erasmus + mobilo sakaru koordinētāja HETEL.

Politeknika Txorierri ir cieši sadarbojusies ar PIA centriem HETEL tīklos, palielinot izpratni par bijušo absolventu izsekošanas kultūru. Politeknika Txorierri ir iekļāvusi izsekošanas sistēmu kvalitātes kultūrā, bet arī HETEL ir sākusi vākt informāciju par PIA kanteru nodarbinātības līmeni HETEL tīklā.

Pieredze ar On Track sistēmu

Esam nolēmuši ieviest On Track sistēmu absolventu nodarbinātības uzraudzībai. Trīs Politehnika Ikastegia Txorierri darbinieki piedalījās apmācībās Atēnās, un aktīvi tika strādāts, lai pielāgotu aptaujas anketustudentiem. Pirmā lieta bija izlemt jautājumus, kurus vēlējāties iekļaut anketās. Pirmajā izmēģinājumā mēs nolēmām nedarīt daudz modifikāciju, jo vēlējāties izmēģināt visus jautājumus, lai analizētu datus, kurus varam apkopot.

Vietnē Politehnika Ikastegia mēs izmantojam platformu Alexia, lai piedāvātu ikdienas nodarbības, dalītos mācību materiālos un uzturētu kontaktus ar bijušajiem studentiem. Studenti dod mums piekrišanu nosūtīt viņiem e-pastus arī tad, kad viņi nav mūsu centra studenti. Tomēr pirmais identificētais šķērslis bija šo studentu sasniegšana. Šajā platformā rodas problēma, ja studenti izmanto skolas izveidotu e-pasta kontu, jo tā ne vienmēr ir viņu privātā e-pasta adrese, tāpēc, atstājot centru, daži studenti vairs nevar piekļūt šim e-pasta kontam.

1. aptaujas testēšanas kārtā

- ✔ No 355 bijušajiem studentiem augstajā profesionālajā apmācībā (EKI 5) mēs saņēmām 55 atbildes. Tie ir 15,5% studentu, kuri ir atbildējuši uz anketu.
- ✔ No 77 bijušajiem vidējās profesionālās apmācības studentiem (EKI 3) mēs saņēmām 5 atbildes. Tie ir 6,5% studentu, kuri ir atbildējuši uz anketu.

2. aptaujas testēšanas kārtā

Mēs nosūtījām anketu bijušajiem studentiem, kas pabeidza mācības 2016. un 2017. gadā. Tieši 95 EKI 3. līmeņa studenti un 529 EKI 5. līmeņa studenti.

- ✔ No 529 bijušajiem studentiem augstajā profesionālajā apmācībā (EKI 5) mēs saņēmām 55 atbildes. Tie ir 10,4% studentu, kas ir atbildējuši uz anketu.

No 95 bijušajiem vidējās profesionālās apmācības studentiem (EKI 3) mēs saņēmām 2 atbildes. Tie ir 2,1% studentu, kuri ir atbildējuši uz anketu

Rezultāti un secinājumi

On Track aptauja tika veikta no 2020. gada septembra līdz novembrim. Pirmajā izmēģinājumā mēs nosūtījām anketu divas reizes. Vienu reizi pirms vasaras un vēlreiz oktobrī. Atbilžu līmenis bija zemāks, nekā mēs gaidījām, tāpēc pa telefonu sazinājāmies ar pāris studentiem, lai uzzinātu iespējamo iemeslu. Esam nonākuši pie 3 secinājumiem:

- ✔ Anketa ir pārāk gara
- ✔ Viņiem nav piekļuves e-pasta kontam, jo tā nav viņu personīgā e-pasta adrese
- ✔ Viņi neredz tiešu labumu no anketas aizpildīšanas

Pirms sākat izsekošanu, ir svarīgi noteikt skaidrus mērķus. Ko jūs vēlaties sasniegt? Kādu informāciju vēlaties apkopot? Piemēram, mēs vēlamies mudināt sievietes mācīties mūsu centrā. Piedāvājam tehniskos grādus, un mūsu centrā ir ļoti maz sieviešu. Vēlamies mudināt sievietes studēt pie mums. 92,9% sieviešu, kas studējušas Txorierri, ir spējušas atrast darbu, kas saistīts ar studijām. Informācija, kuru mēs ieguvām, ir ļoti noderīga, un izmantojama kā mārketinga rīks

Otrajā izmēģinājumā, pat saīsinot anketu, saņēmām vēl mazāk atbildes. Tas ir saistīts ar laiku, kas pagājis kopš absolvēšanas. Nosūtījām anketu uz skolas e-pasta adresi, un acīmredzot absolventi vairs nelieto šo e-pastu vai arī nevēlas atbildēt uz anketu. 4 gadi ir pārāk ilgs laiks, absolventi pazaudē piekļuvi e-pastam un interesi vai kontaktu ar skolu. Tas ir arī ļoti skaidrs secinājums, jo abās testēšanas kārtās vidējās profesionālās apmācības reakcijas līmenis bija zemāks nekā augstās profesionālās apmācībās.

- ✔ Pirms anketas izveides izvirziet skaidrus mērķus
- ✔ Tā nedrīkst būt pārāk gara
- ✔ Īsi un vienkārši jautājumi
- ✔ Pēc tam dati jāfiltrē
- ✔ Viņiem nav piekļuves skolas e-pastam (Alexia). Labāk ir iegūt VDAR personīgajam e-pastam, kad studenti joprojām ir PIA centrā
- ✔ Ir svarīgi dalīties ar rezultātiem ar studentiem, lai viņi justos kā daļa no centra un redzētu tiešu labumu no anketas aizpildīšanas

2. pielikums

**Iestādes
kontROLSaraksts**

Iestādes kontROLSaraksts

KontROLSaraksts iestādēm, lai pārbaudītu to gatavību izveidot absolventu izsekošanas sistēmu

- 1 Apņemieties vadīt un integrēt absolventu sekošanas sistēmu izglītības iestāžu kvalitātes vadībā.
- 2 Izmantojiet sekošanas sistēmu esošajā izglītības iestādes organizatoriskajā struktūrā un administrācijā, un integrējiet to ar citiem iestādes procesiem.
- 3 Sagatavojiet plānu, kurā jāiekļauj tas, ko mērīt, kā izmērīt, atbildība par mērīšanu, datu analīze utt.
- 4 Pirms sekošanas procesa sākuma izvēlieties vērtēšanas metodi-ku un rīkus, kas atbilst izglītības iestādes vajadzībām.
- 5 Izvēlieties atbilstošo datu vākšanas metodi, esošo administratīvo datu iespējamo izmantošanu, informāciju par populāciju un/vai izlasi.
- 6 Izstrādāji-iet īpašus rīkus, kas tiks izmantoti sekošanai un rezultātu analīzei.
- 7 Absolventu sekošanas sistēmu rezultātu integrēšanas procesā jāņem vērā ieinteresētās puses.
- 8 Nosakiet mērķus visiem galvenajiem rezultātiem atbilstoši izglītības iestādes vispārējai stratēģijai.

- 9 Izprotiet novēroto tendenču iemeslus un to, kā šie rezultāti ietekmēs citus darbības rādītājus, uztveri un saistītos rezultātus.
- 10 Piešķiriet nepieciešamos resursus un sniedziet komandai visu nepieciešamo atbalstu, kā arī dodiet norādījumus.
- 11 Organizējiet seminārus dalībniekiem, lai apgūtu nepieciešamās prasmes sekošanas sistēmas projektēšanai, ieviešanai un izmantošanai, lai izveidotu sekošanas mehānismu un integrētu to savas organizācijas vai iestādes kvalitātes nodrošināšanas sistēmā.
- 12 Informējiet personālu par to, cik svarīgi ir strādāt, ievērojot institucionālo kvalitātes nodrošināšanas politiku, definējiet kvalitātes politiku un mērķus, regulāri sagatavojiet un uzrādiet personālam vadības ziņojumus, nodrošiniet resursus, kas nepieciešami kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanai.
- 13 Palaidiet aptauju. Apstrādājiet visus personas datus, kas iegūti aptaujā, saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu (GDPR) - Regulu (ES) Nr. 2016/679.
- 14 Aktīvi iesaistiet personālu pašnovērtējumā, strādājiet, lai nekavējoties pieņemtu lēmumus par uzlabojumiem un korektīvo/preventīvo pasākumu rīcības plānu.
- 15 Apspriediet ierosinātos uzlabojumus un pārliecinieties, ka darbinieki un ieinteresētās personas tos atbalsta.
- 16 Segmentējiet rezultātus, lai izprastu konkrētu interešu grupu pieredzi, vajadzības un vēlmes.
- 17 Ņemiet vērā absolventu aptauju rezultātus visās institucionālajās struktūrās un studiju programmu darba grupās.

- 18 Lietojiet absolventu sekošanas rezultātu iestādes stratēģijas un uzlabojumu plānošanā
- 19 Īstenojiet plānus saskaņā ar iestādes stratēģiju, misiju un redzējumu.
- 20 Iestrādājiet rezultātus izglītības iestādes kvalitātes nodrošināšanas sistēmā.
- 21 Publicējiet informāciju no absolventu aptaujām par pašnovērtējumu un pārskatīšanu, paziņojiet stiprās un vājās puses, kā arī veiciamos pasākumus. Izmantojiet iespēju izmantot šo informāciju, lai padarītu iestādi redzamāku un pievilcīgāku izglītojamiem.
- 22 Regulāri analizējiet datus un glabājiet visus analizētos datus reprezentablā/salīdzināmā veidā, arī vizuāli, lai varētu sekot līdzi, lai redzētu tendences nākotnē.

3. pielikums

**Sekošanas
procedūru
izveide**

3. pielikums

Sekošanas procedūru izveide

PIA nodrošinātājs ir atbildīgs par saskaņotas procedūras izveidošanu, vadīšanu un administrēšanu absolventu sekošanas aptaujā. Procedūrā jāiekļauj aptaujas apjoms, mērķi, pienākumi, metodika, kvalitātes kritēriji un rīks. Orientējoša procedūra⁽¹⁾ ir parādīta šajā tabulā:

Mērogs	Procedūra apraksta absolventu tiešsaistes sekošanas aptaujas iestatīšanu, pārvaldību un administrēšanu ⁽²⁾ .
Mērķi	Absolventu sekošanas mērķis ir apkopot PIA absolventu atsauksmes par šādiem jautājumiem: ✔ Nodarbinātība un darba kvalitāte; ✔ Turpmākais progress izglītības jomā; ✔ Mūsu iestādes nodrošinātās izglītības kvalitāte; Absolventu sekošanas informācija tiks izmantota, lai uzlabotu mūsu pakalpojumu sniegtās izglītības jomā, profesionālo orientāciju un saikni ar darba tirgu.
Pienākumi ⁽³⁾	Absolventu sekošanas aptaujā tiks iesaistītas šādi pārstāji: ✔ Komandas vadītājs: Kopumā atbildīgs par aptauju, atbildīgs par uzdevumu sadali un uzraudzību. ✔ Administrators: Atbildīgs par vispārējo administrēšanu, absolventu kontaktinformācijas vākšanu, ielūgumu izsūtīšanu, uzaicinājumu izpildi, atbalsta sniegšanu dalībniekiem un atbildēšanu uz jautājumiem. ✔ IT eksperts: atbildīgs par tiešsaistes aptaujas palaišanu, tīmekļa pakalpojuma administrēšanu, atbalsta sniegšanu dalībniekiem un aptaujas rezultātu iegūšanu. ✔ Analītiķis: Atbildīgs par rezultātu analīzi un ziņojuma sagatavošanu. Izglītības iestādes vadība piešķirs nepieciešamos resursus un sniegs komandai visu nepieciešamo atbalstu, kā arī sniegs virzienus aptaujas mērķiem un mērāmajiem rādītājiem.

Metodoloģija	Metodika, kuru izmantosim, tiek analizēta šādos soļos:			
	Kas	Kurš	Kad	Kā
	Definējiet apkopojamos rādītājus un datus, izstrādāiet anketu ⁽⁴⁾	Komandas vadītājs ar PIA nodrošinātāju vadību	Februāris	Viņi izskatīs aptaujas rīku "On Track" un izvēlēsies rādītājus un atbilstošos jautājumus. ⁽⁵⁾
	Izlasēs izveide	Komandas līderis	Februāris	Veidojiet absolventu izlasi, kas piedalīsies aptaujā. ⁽⁶⁾
	Definējiet datu vākšanas metod ⁽⁷⁾	Komandas līderis, administrators	Februāris	Aptauja būs tikai tiešsaistē.
	Administrējiet absolventu kontaktinformāciju	Administrators	Februāris	Sagatavojiet visu attiecīgo gada absolventu e-pasta adresu sarakstu.
	Sagatavojiet tiešsaistes aptauju	IT speciālists	Februāris	Timekļa vietnē tiks izveidota tiešsaistes aptauja.
	Uzsākt sekošanas aptauju	Komandas līderis, administrators, IT eksperts	Marta sākums	Visiem absolventiem tiks nosūtīts uzaicinājums piedalīties aptaujā.
	Palaidiet sekošanas aptauju	Komandas līderis, administrators, IT eksperts	Marts	Administrators uzraudzīs atbildes un, ja nepieciešams, nosūtīs atgādinājuma e-pastus.
	Analizējiet rezultātus	Analītiķis, komandas vadītājs	Aprīlis - maijs	Veikt aptaujas rezultātu statistisko analīzi, atrast sakarības, sagatavot grafikus un tabulas.
	Sagatavot aptaujas ziņojumu	Analītiķis, komandas vadītājs	Jūnijs	Sagatavojiet pilnu apsekojuma ziņojumu.
Kvalitātes kritēriji	Izveidojiet prezentāciju ar galvenajiem rezultātiem/kopsavilkumu	Analītiķis, komandas vadītājs	Jūnijs	Sagatavojiet kopsavilkumu, galvenos ieteikumus un prezentāciju vadības komandai.
	Iekļaujiet rezultātus PIA sniedzēja kvalitātes vadības sistēmā	Komandas līderis, vadība	Septembris	Iepazīstiniet ar apsekojuma rezultātiem vadības komiteju. Pieņemiet lēmumus un definējiet rīcību uzlabojumiem.
Rīki	EKI 2.-3., 4.-5. un 6.-7. līmeņa On Track rīks septiņās valodās (tajā skaitā latvisu valodā), pieejams vietnē http://www.ontrack-project.eu/en/results-en Forma: Absolventu sekošanas aptauja.⁽⁹⁾			

8. tabula: Procedūra absolventu tiešsaistes sekošanas sistēmai

Piezīmes:

(1) Procedūra ir sniegta kā piemērs. PIA nodrošinātājs to var izmantot kā atsauci un pielāgot savām vajadzībām.

(2) Šī ir vispārīgā procedūra. Pirmo reizi, kad ieviesta absolventu sekošanas sistēma, būs nepieciešams vairāk laika uzstādīšanai un sagatavošanai, savukārt nākamajos gados sagatavošanās laiks tiks samazināts. Solī paliek nemainīgi.

(3) Cilvēkus, kas iesaistīsies, un viņu īpašos uzdevumus noteiks katrs PIA nodrošinātājs, ievērojot savu iekšējās vadības struktūru. Atkarībā no PIA sniedzēja lieluma dažas lomas var pildīt viena un tā pati persona (piemēram, komandas līderis - administrators).

(4) Ieteicams vienoties par galveno rādītāju kopumu un noteikt tos laika gaitā. Tomēr PIA nodrošinātāji var arī izvēlēties pievienot/dzēst rādītājus un jautājumus, lai tie atbilstu viņu pašreizējām vajadzībām.

(5) PIA sniedzējs var izvēlēties izstrādāt anketu no jauna vai pielāgot On Track anketu savām vajadzībām.

(6) Daudzos gadījumos izsekošanas mērķa grupa var būt visa absolventu populācija, šajā gadījumā nav izlases metodes.

(7) Var izmantot arī citas datu vākšanas metodes, piemēram, telefona intervijas.

(8) Atbilstu līmenis ir orientējošs, PIA sniedzējs var noteikt citu kritēriju

(9) Absolventu sekošanas aptaujas veidlapas paraugs

Nosaukums	2019. gada absolventu sekošanas aptauja
Mērķa grupa	2017. un 2018. gada absolventi
Izlase	Visa populācija
Sākums - beigas	2019. gada februāris - septembris
Anketa	(saite uz anketu)
Aptaujas tīmekļa saite	(saite uz tiešsaistes aptauju)

9. tabula IDEC apraksts

4. pielikums

Semināra apraksts

4. pielikums

Semināra apraksts

Nosaukums: Sekošanas mehānisma izveide PIA iestādē.

Mērķa grupa: Personāls, kas iesaistīsies absolventu sekošanas aptaujā, ieskaitot vadību, administrāciju un tehnisko personālu.

Ilgums: Ieteicamais programmas ilgums ir 3 dienas X 4 stundas dienā. PIA sniedzējs var izvēlēties pieņemt ieteikto programmu atbilstoši savām vajadzībām.

Pamatojums un mērķi: Semināra galvenais mērķis ir, lai dalībnieki apgūtu nepieciešamās zināšanas, lai izstrādātu, ieviestu un izmantotu sekošanas sistēmu, izveidotu sekošanas mehānismu un integrētu to savu organizāciju vai iestāžu kvalitātes nodrošināšanas sistēmā. Tas ir saskaņā ar EQAVET un EQARF ieteikumiem (2009), jo veicinās kvalitātes uzlabošanu PIA sniedzējos un atbalstīs pierādījumus balstītu absolventu uzraudzību.

Seminārā sniegti gan teorētiski, gan praktiski elementi, izmantojot aktīvu pieaugušo apmācību metožu kombināciju. Šajā ziņā attiecībā uz apmācības metodiku mācību aktivitāte ietvers prezentācijas, kam sekos praktiskas aktivitātes. Dalībnieki mācībām izmantos datoru telpas, lai izveidotu un vadītu aptaujas.

Semināru laikā dalībnieki izveidos un pielāgos sekošanas sistēmas izstrādes metodes un integrēs tās organizāciju vai iestāžu kvalitātes nodrošināšanas sistēmā.

Mācīšanās rezultāti: Pēc semināra beigām tiek sagaidīts, ka dalībnieki varēs:

- ✓ Izstrādāt un ieviest PIA absolventu sekošanas sistēmu;
- ✓ Izveidot izsekošanas mehānismu un integrēt to organizāciju vai iestāžu kvalitātes nodrošināšanas sistēmā.

Pasniedzēji: Personāls no On Track partnerības, kas apmeklējis projekta mācību aktivitāti "Sekošanas mehānisma izveide PIA iestādē" un ir sertificēts vadīt šādus seminārus.

Iekārtas - aprīkojums: mācību telpa, kas aprīkota ar projektoru un datoriem vai klēpjdatoriem visiem dalībniekiem.

SEMINĀRA INDIKATĪVĀ PROGRAMMA

1. diena: PIA absolventu sekošana - konteksts un On Track metodika (4-5 stundas):

PIA absolventu sekošanas sistēmas

- ✓ Dažādu valstu konteksts
- ✓ Metodiku un pieeju tipoloģija, raksturojums, plusi un mīnusi

Darbnīca: PIA absolventu sekošanas sistēmu aktualitāte un nozīme.

On Track metodika, izsekošanas sistēmas un galveno pazīmju prezentācija.

Sekošanas anketas - dažādu versiju prezentācija.

Darbnīca: Atbilstošas anketas izvēle - tās pielāgošana iestādes vajadzībām.

2. diena: Sekošanas mehānisma izveide - integrācija kvalitātes nodrošināšanas sistēmā:

Darbnīca: Sekošanas sistēmas izveide.

Soli pa solim metodoloģiskās vadlīnijas (definējot vispārējo mērķi un stratēģiju, definējot apkopojamos rādītājus un datus, izvēloties datu atlases metodi, izlasi, administrējot absolventu kontaktinformāciju, veicot sekošanas aptauju, novērtējot un izmantojot rezultātus).

Darbnīca: PIA absolventu izsekošanas sistēmas integrācija organizācijas kvalitātes nodrošināšanas sistēmā (identificēt administratīvos datus, izveidot sekošanas anketu procedūras un apmācīt iesaistītos darbiniekus, izveidot datu analīzes un izmantošanas kārtību, ievadīt informāciju no sekošanas anketām lēmumu pieņemšanas sistēmās, izstrādāt vadības pārskata procedūras un rīcības plānu).

3. diena: Tiešsaistes aptauju tehniskā īstenošana:

Aptaujas tiešsaistē

✔ Google veidlapu un ES aptaujas rīku prezentācija

Praktiskā darbnīca - iekšējā testēšana

Darbnīca: gadījumu izpēte

Darbnīca: Potenciālas turpmākās PIA absolventu sekošanas sistēmas

(datu izmantošana sistēmas līmenī, salīdzinošā novērtēšana ar citiem pakalpojumu sniedzējiem, stratēģiskā plānošana utt.).

Atsauces

1. *Comprehensive policy frameworks for continuing VET: Reform of Continuing Vocational Education and Training Systems (Re-CVET)*; 2017; RE-CVET QUALITY CODE HANDBOOK.
2. Bernard C.K. Choi, Anita W.P. Pak, 2004. *A Catalog of Biases in Questionnaires*. Skatīts 2020. gada maijā [Tiešsaistē] Pieejams: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1323316/#:~:text=Questionnaire%20bias%20is%20a%20result,questionnaire%20is%20administered%20or%20completed.>
3. Carter McNamara, 2005. *Basic Guide to Program Evaluation*. Skatīts 2020. gada maijā [Tiešsaistē] Pieejams: https://www.unm.edu/~egrong/web/docs/R3_Basic%20Guide%20to%20Program%20Evaluation.pdf.
4. Gaebel, Michael, et al. *Tracking learners' and graduates' progression paths TRACKIT*. Brussels: European University Association, 2012. Skatīts 2019. gada 12. decembrī [Tiešsaistē] Pieejams: <https://eua.eu/resources/publications/398:tracking-learners%E2%80%99-and-graduates%E2%80%99-progression-paths-%E2%80%93-trackit.html>.
5. Humpl, Stefan, et al. *Context Study of Tracking Systems and Measures*. Technical University of Košice, 2019. Skatīts 2020. gada 5. maijā [Tiešsaistē] Pieejamst: http://www.ontrack-project.eu/images/articles/ON_TRACK_IO1_CONTEXT_STUDY_OF_TRACKING_SYSTEMS_AND_MEASURES.pdf.
6. *EFQM Excellence Model* (2013). European foundation for Quality management. Skatīts 2020. gada 5. maijā [Tiešsaistē] Pieejams: <https://www.efqm.org/>
7. European Union: Council of the European Union, *Council Recommendation of 20 November 2017 in tracking graduates* (2017/C 423/01). 09.12.2017. Official Journal of the European Union. Skatīts 2020. gada 5. maijā [Tiešsaistē] Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX-%3A32017H1209%2801%29>.
8. European Commission – Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture (2020). *Mapping the state of graduate tracking policies and practices in the EU Member States and EEA countries. Final Report*. Skatīts 2020. gada 5. maijā [Tiešsaistē] Pieejams: <https://op.europa.eu/de/publication-detail/-/publication/93231582-a66c-11ea-bb7a-01aa75ed71a1/language-en>.
9. European Commission – Directorate – General for Employment, Social Affairs and Inclusion (2018). *Mapping of VET graduates tracking measures in EU Member States. Final Report – Study*. Skatīts 2020. gada 5. maijā [Tiešsaistē] Pieejams: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/00d61a86-48fc-11e8-be1d-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-69741501>.
10. *Engineering intro*. Skatīts 2020. gada 21. aprīlī [Tiešsaistē] Pieejams: <https://www.engineeringintro.com/initiating-planning-project/how-to-identify-classify-manage-project-stakeholders/attachment/power-interest-grid/>.
11. *European Quality Assurance in Vocational Education and Training*. Skatīts 2019. gada 5. novembrī [Tiešsaistē] Pieejams: <https://www.eqavet.eu/What-We-Do/European-Quality-Assurance-Reference-Framework>.
12. URBACT, *Guidelines to produce an Integrated Action Plan*, January 2017, Skatīts 2020. gada 21. aprīlī [Tiešsaistē] Pieejams: https://urbact.eu/sites/default/files/media/guidelines_for_iap_final.pdf.
13. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation). Skatīts 2020. gada maijā [Tiešsaistē] Pieejams: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>.

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"